

Pojedini brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zapadnoeuropskim od 6. i kr. četa po cijeni od 8 halera	U Beogradu i u krajevima zapadnoeuropskim od 6. i kr. četa za četiri i osamnaest pošta 4.00
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Herzegovini i Dalmaciji po cijeni od 10 halera	U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Herzegovini i Dalmaciji 4.50
Izvan ovog područja po cijeni od 12 halera	U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije i inostranstvu 5.00

Oglasi po otkjenku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 63.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon br. 245.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 23. juna.

Istočno bojište:

Na brdskom frontu u Volinu pojačala se samo na kratko vrijeme neprijateljska topnička vatra. Južno od Brzezana podržavao je neprijatelj podulju topničku paljbu, koju su naše baterije snažno uzvraćale.

Talijansko i jugoslavinsko bojište:

Neznatna borbeno djelatnost.

Načelnik glavnog stožera.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 23. juna.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Rupprechta bavarskog:

Na flandrijskom frontu u Artoisu sprječavala je kiša sve do poslije podne topničku djelatnost. Ona je ona oživila blizu obale, od Bixschote-a do Armentièresa i između Loosa i Bullecourta. Jednako kao i prošle noći, odbijena su i jutros pred zorom engleska izviđačka odjelenja.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

Jučer ujutro uzela su poslije snažne topničke vatre i bacala mina odjelenja jednog donjo-rheinjskog puka na furiš dijelove francuskih položaja na Chemin des Dames, jugo-istočno od Filaina u štrni od jedan i pol kilometara, a u dubini od 500 metara; zauzeti položaji odbranjeni su protiv tri jaka neprijateljska protivnapada. Neprijatelj je pretrpio teške gubitke, jer su i bježeći francuski vojnici bili zahvaćeni našom pobočnom vatrom. Zarobili smo 300 neprijateljskih vojnika. Francuzi su ujutro navalili zapadno od Cornilletsa, a u veče kod Vauxaillona, ali nису mogli da postignu nikakove uspjehe.

Front vojvode Albrechta württembergškog:

Na cijelom frontu obična borbeno djelatnost. Odbijena su francuska izviđačka odjelenja sjeverno od St. Mihiela i istočno od Mosele.

Od 15. juna svažnjena su u vazdušnoj borbi 23, a vatrom odbranjenih topova 5 neprijateljskih letilica, osim to-

Dosada upisano oko 5 milijardi austrijskog ratnog zajma. Talijani izgubili kod Asiaga 50.000 ljudi. — I opet topljena 61.000 tona.

ga svažnjena su 4 neprijateljska osmatračka balona.

Istočno bojište:

Jučer je vladala pojačana borbeno djelatnost osobito između željeznice Zloczow-Tarnopol i na Dnestru.

Mačedonsko bojište:

Položaj je nepromijenjen.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Vitezovi.

U unutrašnjem političkom životu Ugarske sav se interes okupio oko reforme izbornoga prava. Nedavno je novi ministar predsjednik izjasnio temeljna načela budućeg sistema. Sve su to poznata tehnička sredstva, koja će osigurati građanima opšte, jednako, a po mogućnosti i tajno izbornu pravo. Važan jedan i nov momenat izbija u izjavama grofa Eszterhazy-a. Tiše se boraca na bojištu. Oni će novi izbornim zakonom zadobiti nova i zasebna prava. Ko je posjednik vojnog krsta cara i kralja Karla, dobiće izbornu pravo bez obzira na svoju dobu i starost.

I ako se čini na prvi pogled, da je ova novost neznatna, toliko je ona duboka po svojim uzrocima i posljedica-ma, pa je dobro smišljena od odlučujućih ljudi. I doista, još nikada nije nijedna odluka u unutarnjem životu Monarhije toliko bila na svome mjestu, koliko ova i u ovaj čas. Ne govori se ovdje o svakom vojniku, koji stoji na bojištu, nego samo o onima, za koje je Njegovo Veličanstvo car i kralj odredio posebno odličje, odličje, koje može da dobiće samo onaj vojnik, koji je potpuno i u svemu zadovoljio stanovitim i jasno određenim ustanovama. Vojni krst cara i kralja Karla mogu da dobiju samo pravilni i istiniti borci. Jedino onaj, koji je bio najmanje i to neprekidno tri mjeseca na bojištu, koji je ležao u rov, prkosio bubnjarskoj vatri, sudjelovao u furišima i krvavoj odbrani — Jedino njegova će prsa da resi ovo značajno odličje. I samo ovakvim izrazuje država svoje potpuno priznanje, priznanje za cio život i koje će ga uvijek sjećati blagodar-nosti otadžbine.

Ali osim prava, sadržaje ugarska izborna reforma u sebi i visoku moralnu misao. U posljednje vrijeme, gdje lozinka slobode misli zaslijepljuje i ubudjuje cijele narode, nastoje nespremne ruke ne bi li makar na kakav način priveli životu zahtjeve zalutalih idealista. Princip jednakosti, slobode i bratstva trebao bi da probije razborom sa-građeni bedem predaje, samo da čim prije zarudi zora poslije krvave tri ratne godine. Radikalne socijalističke mašine svagdje su na djelu. Jednaka prava — to je njihova lozinka. Ali oni zaboravljaju, da jednaka prava nastaju jedino iz jednakih dužnosti. Gdje ima država, koja u svom kompliciranom mehanizmu u ratu i mirno doba ne potrebuje pomno diferenciranje svih svojih snaga? Gdje može da ima jednakih dužnosti? I jednako kao i prvi mora svaki da na svoj način šaradije kod zajedničke stvari, treba da bude čekić ili nakovanj, borbeno oružje prema spolja, ili pčela radilica u unutrašnjosti. I dok obzirom na zajedničke ciljeve ne smije da nastupi podcijenivanje jednih ili drugih, stoji izvan svake sumnje, da će se sudbina i budućnost otadžbine odlučiti jedino na bojištu, pred neprijateljem. Tamo žive, bore se i umiru najvrijedniji vitezovi našega vremena. Jednostavni metalni krst na njihovim grudima samo je simbol onog drugog, velikog i nevidljivog krsta, kojega su primili na svoja ramena i ponosno ga nose protiv neprijatelja, jer znadu, da će samo na taj način svanuti sloboda onima daleko u otadžbini. Nema sumnje — radnik i vojnik u pozadini doprinajaju mnogo na oltar otadžbine, ali njihov rad zaostaje daleko iza onog na bojištima. Njihova pozadinska borba sastoji se u najgorjem slučaju u znoju njihovog lica i slabijoj dnevnoj hrani, u najboljem pak u radu, koji im donosi nenadano blagostanje. U pitanje ovdje i ondje ne ulazi u račun. Zakuca li ipak smrt na vratima od jednog tih ljudi, daće oni sve, što su za svoga života i svojim trudom skupili i zaradili, samo da ne bi trebali da sele onamo, odakle se niko još nije povratio. Život na bojištu nije drugo nego stalna pripravnost za taj dugi put. Na bojištu uspijevaju samo čelični ljudi, tamo nema izgleda, da se steku blagostanja i bogatstva. Na bo-

jištu ima samo jedna nada i jedna sreća: pobijediti i kao pobjednik ostati u životu.

U tome dakle, da jedan novi zakon pravi razliku između službe i službe, da podaje najviša prava onima, koji su sve svoje stavili na kocku, u tome leži etika ugarske izborne reforme. Jer oni ljudi, koji su nam na bojištima sagrađili iz svojih tijela čvrst bedem protiv neprijatelja, stvorili su tek mogućnost političarima u sigurnoj otadžbini, da raspravljaju pitanja, u kojima se ogleda sloboda jedne zemlje. Krv, njihova krv na bojištima, to su temelji, na kojima će moći drugi da grade.

Ruski haos.

Pokret za samostalnost Ukrajine. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 23. juna.

Kako javljaju sa ruske granice, Ukrajinom sada upravlja nedavno osnovana „Centralna Ukrajina rada“, koja osim vojničkih odlučuje u svim ostalim pitanjima. Ovaj centralni odbor nastoji, da oživotvori što veći suverenitet ukrajinske države.

Kongres ukrajinskih časnika i vojnika. Kb. Petrograd, 23. juna.

Kako se iz Haparanda javlja, ukrajinski časnici i vojnici su, u prkos zabrane ministra vojnog, riješili da održe kongres.

Litavci za svoju samostalnost. Kb. Stockholm, 23. juna.

Stockholmski „Dagblad“ javlja, da su Litavci riješili da proglaše nezavisnost.

Kerenski izbačen iz uprave socijalno revolucionarne stranke. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 23. juna.

Socijalni revolucionarci su u svojoj sjednici, održanoj 15. juna u Petrogradu, izbacili ministra vojnog Kerenskog iz odbora svoje stranke, s čijim se programom njegovo držanje na frontu ne slaže.

Na opštem kongresu ukrajinskih seljaka u Kijevu tako isto su žestoko napadali Kerenskog, jer je on zabranio da se održi kongres ukrajinskih vojnika.

Ministar vojni potvrdio je pravila ženskog društva za obrazovanje tako zvanog bataljuna smrti, u kome već ima

300 ženskih. Bataljun će se odmah obučiti u rukovanju sa oružjem i poslaće se na front.

Kako „Ruskoje Slovo“ javlja, radnički savjeti u Revalu i Rigi prešli su sa svim u logor Lenina, kome se pridružilo i savjet letijskog streljačkog bataljuna.

Kozački kongres u Petrogradu.

Kb. Petrograd, 23. juna.

Jučer je bio opšti kongres kozačkih izaslanika iz cijele Rusije. Na njemu su govorili i zastupnici Italije, Belgije, Rumunjske, Francuske i Srbije; oni su pozvali prisutne da sve upotrebe za naj-silnije produženje borbe.

Razgovor s Tereščenkom.

Kb. Petrograd, 23. juna.

Jučer je ministar spoljnih poslova Tereščenko u razgovoru sa zastupnicima štampe izjavio, da su saveznici Rusije zasvjedočili plemenitost svoga mišljenja time, što su pokazali, da vode računa o teškoćama na koje mi nailazimo. On je zatim govorio o radu američkih izaslanika, pa je izjavio, da će oni prvo propitivati cio front i unutrašnjost Rusije, i tek će poslije svoga povratka stupiti u pregovore s ruskom vladom. Ministar je naglasio, da saveznici ne čine nikakav pritisak na rad vlade i najzad je izjavio, da vlada ne će popunjavati poslanička mjesta u Londonu i Parizu, nego će je tamo, kako joj to i prikljiči, zastupati otpravnici poslova, jer će budućoj vladi biti zadatak, da reorganizuje diplomatsku službu Rusije.

Privredno opadanje Rusije.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 23. juna.

Ruski listovi optužuju sadanju rusku vladu zbog nerada, u kome se i nalazi uzrok neprekidnog privrednog opadanja Rusije. Kako „Novoje Vremja“ javlja, u cijeloj uralskoj oblasti zavladaće glad. Žitne zalihе trajće još samo do polovine juna (po starom). Povodom trajne suše u Sibiru zabranio je odbor za životne namirnice izvoz žita iz Sibira u evropsku Rusiju. Trajna žega izazvala je štetne požare u šumama.

Francuska štampa o reviziji ugovora sa Rusijom.

Kb. Bern, 23. juna.

„Action Francaise“ pise o reviziji ugovora, koja je napomenuta u engleskom odgovoru Rusiji, da se to odnosi na reviziju koncesija, koje su raznim načinom činjene bivšoj ruskoj vla-

Podlistak.

Bora Stanković:

Balkanski tipovi.

Pokojnik.

Kao i sve njene drugarice, tako se Stana, volela sa svojim vršnjakom i komšijom Ristom. Aškivala sa njime, igrala u kolu, jedno drugom cveče davali, išli po saborima, slavama i veseljima. Ali kada je došlo da se uda i sa njome, kao i sa ostalim desilo se sasvim drugo. Pošto je komšija Rista bio još mlad, „zelen“, još „kapom ve ar tera“, to su je udali za ozbiljnija čovjeka, koji je imao u čaršiji svoju radnju, a pored svoje kuće još dva tri vinograda. I kada Stana vide, šta je i kako je sve to: muž, kuća ona se umirila i navikla. Istina sa mukom, teško, ali se navikla. Kada već nije bilo onako kako je zamišljala i nadala se, onda je ona kao u naknadu za to gledala da joj je bar kuća, muž, sve kao što treba. A posle nadošlo je deca i tako ono: Rista, komšiluk, igranje kola, pevanje pesama i drugo kod nje sa svim izbežnu i nestade. I sasvim bi bila mirna i srećna, da joj se jednom muž, sve kao što treba. A posle naprećac umre i nju ostavi sa dvoje dece samu u kući. Od straha nije znala za sebe. Ispočetka nije ga toliko, od srca, ni žalila. Ali zato valjda što je osećala da ga iskreno ne žali, smatrajući se zato kriva, kao kažnjavajući sebe od tada je samo plakala. Na pogrebu, sedmodnevnic, četrdesetnic i polugodišnjici jedva su je povraćali od plača i zanosa u koji je padala. Ono njeno „kuku, Jovo!“ ko zna

zašto je bilo? Da li je taj plač bio za njega ili za nju, samu sebe?

Cele je nedelje bila mirna. Onako sama, sa decom, celoga dana, pošto joj niko nije dolazio, kao zatvorena sedela bi, čisteći baštu i kuću.

Naročito kuću, koju je sada još pažljivo čistila. Ništa nije kvarila od predjašnjega reda, bojeći se i strepeći da se ne oseći i ne vidi, da je to zato što sada njega, muža, nema, pa ona radi što hoće. Slobodna je... I to je radila tako mirno, teško, čak i sa zadovoljstvom. Cele bi nedelje radila, sedela kod kuće. Ali uoči subote i praznika kada rteda da mu ode na grob, ona oseći strah i nemir a i žudnju. Jedva čeka. Gotovo ne zna ni kako umesi i spremi za grob. Od straha ne zna ni kako predje čaršiju, ulice i udje na groblje. Samo zna, da kad udje na groblje i oseći iza sebe zid, kapiju grobljansku, čisto joj lakše, a još više joj odlakne, kad padne na grob i zajeca:

— Kuku, Jovo!...

I čak je nije žalostilo što su je gotovo svi bili ostavili — naročito njeni, pa komšike joj, rodbina pokojnikova, prijatelji: njegovi, što se oni, čim je on umro, svi povukli. Ni Rista, koji je predje, dok je bio živ pokojnik, često dolazio, sad gotovo, nikako nije dolazio, sem što po nekad seti se i pošlje kao milostinju malo mesa da se omrši, jer posle i on otvorio svoju radnju, kasapnicu u čaršiji. Pa i to, bojeći se, da ona ili koji drugi iz komšiluka ne pomisli, da on radi nje šalje, njegov momak kad donese govorilo bi: kako je gazda njegov posao te „za decu; boji se da ona ne vide kod drugih na ulici, pa da ne željuju“...

Ništa nju nije vrijedjalo. Istina, bilo

joj je teško tako usamljenoj. Naročito noću, od straha što je sama. Ili zimi kad nestane drva, pa nema čime — ne sebe, već decu da ugrije. I drveće što je u bašti, kakva trula grana, lozinka, ne sme da uzme; sve od straha da se to ne primeti, vidi, i počne da se govori kako ona upropašćuje kuću... A ona već za sebe i jednako, već decu mora da topli, greje ih i jednako drži uza se...

I tako: da sama cele nedelje sedi, nadgleda kuću, čisti, održava je u onom redu u kom je pokojnik ostavio, da decu neguje, molri da su uvek čista, obučena, da se ne bi primetilo kako su bez oca... Da subotom izlazi na grob, plače... Na ročito taj plač dobro joj dolazio, kao davao joj neke naslade i unosio u nju života, vatre... Po njenom dosta mladom licu, očima sustalim od plača, u crnini, zakopčana od grla, sedeći smerno, mirno, s decom u krilu, po celoj njoj isplakanoj, mirnoj, duboko mirnoj, izgledalo je da više ništa drugo ne želi. Čak toliko je bila mirna, da je izgledalo kao da je postala nesposobna i da oseća, misli. Gotovo je izgledala kao mrtva. Kao da je s njegove, muževljevom smrću i ona svršila svoje. Ništa više za nju nema. A najmanje da se preudaje. Ma da joj je mati, znajući da neće moći svakađ ovako krišom, krijući od snaha i braće joj, da je potpomaže, donosi joj brašna i drugo — počesto o tome, preudaji, napominjal:

— More, Stano čujem, eto Nedeljko dobro se opravilo. Prolazim i gledam, a dućanče mu puno. Zembili puni, raf pun esapa.

Stana bi se trgla, ali odmah bi se odobrovoljila i čisto sažaljevujući majku

što je tako naivna, pa, ne uznemiravajući se, odgovarala bi:

— Neka, nane... I, da bi mater uverila kako je to nije uznemirilo, uvredilo, raspoložena, produžila bi da je nešto drugo pita:

I majka bi je ostavljala. Posle mesecima joj ne bi više o preudaji govorila. Ne bi ona ni dala da joj se Stana, preudaje i tako učini greh, obesveti pokojnika, da se ne mora, i da se ima od čega živeti. Pa i ovo, kad bi joj o preudaji spomenula, samo je ona znala koliko se muči, bori, dok joj to kaže. Smatrala je to kao greh. I to ne prema svojoj kćeri, već prema njemu pokojnom zetu. I ne samo ona, majka joj, već sva rodbina, komšiluk, kao da su smatrali za greh, ako sa Stanom ne govore samo o njemu, pokojniku. Nabrahaju joj pojedine zgrade, reči njegove. Pamtio se do sitnica njegov život, i pred njom se samo o njemu govorilo. A ona, deca, današnjica — sve to kao da nije postojalo, a još manje bilo vredno pažnje i govora. Glavno je bio on, pokojnik.

I Stana je sve to znala i osećala. I uvek se trudila da izbegne pomisao da on, pokojnik, nije tu, u kući, i da nije živ, već da je mrtav i daleko, daleko od nje. Greh je bio to misliti. Bilo u bašti, kući, svuda, svuda je bio on. Uvek ga je gledala, bio je pred njom isto onako koščat, suv, naročito oni njegovi puni, crni brkovi, koji su mu još za života onako odudarali od njegova bleđa, suva lica. I ma da ga u stvari nije bilo, ma da je već toliko bilo prošlo od njegove smrti, ipak on je morao za nju da bude živ. Naročito za nju. Jer on je bio taj koji se sagao, uzeo je i uveo u svoju kuću i time uveo u neki red žena, ljudi, Dač joj — ne ime, već nešto

više, jače, dao joj neku odredjenost, a ne kao pre, dok je bila devojka, što nije smela ni u koga da pogleda, jer ako pogleda, ko zna, šta može taj pomisliti o njoj. Sigurno rdjavo, besčasno. A kad je on nju uzeo, uveo u svoju kuću, postala njegova, od tada je mogla slobodno da gleda u sva'oga, mogla da živi, jer nije bila svoja. I onaj koga bi pogledala, ako bi što rdjavo o njoj pomislilo, te se nije ne bičitalo, ne bi se odnosilo na nju, već na nj, na muža, domaćina, kao da je njega rdjavo pogledao. On je bio tu, jer ona je bila njegova. Pa i kad je umro, opet je ona i dalje bila njegova.

I zato svi, cela rodbina, a naročito žene, kao u naknadu zato, iz zahvalnosti, uplašeno, strahujući da se ne pokažaju neblagodarne, sa nekim strahopoštovanjem trudile su se da jednako održe njegovu uspomenu i ništa ne propuste.

Bilo je glavno, da se njemu, pokojniku ugodi, da se zadovolji... A ovo drugo, svakidašnje, ono je uzimato tek onda, pošto se sve ispuni što treba njemu, pokojniku. Glavno je bilo ovo, pokojnik, ispravno, prema njemu. A ona, deca, pa još preudaja?... Eh, Stana bi najradije volela da se više ne preudaje, već da i dalje osigane ovako. Pokojnik, usamljena, jad, plač, — toliko se bila navikla na to, da joj je to već bilo kao omilelo. A znala je da će opet biti bola i muke, kad počne da se od tog naviklog jada i plača rastavlja, kad ulazi u novi život. I u početku nije nikako na preudaju pristajala. Ali znajući da „njeni“ — majka, braća — neće je tako ostaviti, već kad oni nadju, da je došlo vreme, preudaje je, — zato je ona ostavila da o tome oni misle, brinu se, a ona je i dalje revnosno, teško, produža-

bi, da bi se osiguralo produženje rata. Ukladanje tih uvjora ne bi bilo neprobno, u koliko bi nova Rusija ostala i dalje u borbi.

Radnički i vojnički savjet i grčka tragedija.

Kb. Stockholm, 23. juna.

Kako se iz Haparanda javlja, izjavio je radnički i vojnički savjet u Petrogradu mišljenje, da je privremena vlada, ako je učestvovala u akciji protivu Grčke, povredila načela nemiješanja u stvari narodne stvari. Govori se, da je u ministarskom savjetu uložena protesta protivu učestvovanja privremene vlade u toj akciji i da će se taj protest uskoro objaviti.

Izdvojanje ruskih jedinica iz rumunjske vojske.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zeneva, 23. juna.

„Petit Journal“ javlja iz Petrograda, da je iz nepoznatih razloga otpočelo izdvajanje ruskih četa iz rumunjske vojske. Novo se ustrojstvo rumunjske vojske vrši ponovo zasebno.

Sudbina cara Nikole i njegovih činovnika.

Kb. Amsterdam, 23. juna.

„Allgemeen Handelsblad“ javlja iz Londona: Engleski radnički izaslanik O'grey, koji se vratio iz Petrograda, javlja, da će se po opuštanju protivu bivšeg cara i uapšenih viših činovnika suditi u javnom pretresu. Kerenski mu je rekao, da će se na pretresu iznijeti jedan spis, koji će dokazati, da se htjelo zaključiti zaseban mir.

Anarhiste na djelu.

Kb. Rotterdam, 23. juna.

Reuter javlja iz Petrograda: Anarhiste su zauzele ljetnikovac generala Dunova u viborskom predgrađu. Privremena vlada im je naredila da napuste zgradu, jer će se inače morati upotrijebiti oružje. Masa od nekoliko hiljada ljudi je opkolila zgradu u namjeri, da anarhistima priteku u pomoć.

S tirolskog fronta.

Stan jednog zapovjedništva, 21. juna.

Juče su Talijani na Lagazoi raspisali jedan istaknuti vrh, koji su u dugom vremenu bili napunili velikom količinom rasprskavajućih materija. Dječiji vrha odletili su u vazduh. Odmah poslije toga otpočela je talijanska bubnarska vatra protivu potpuno razvirene ostataka položaja. Talijani na žalost nisu znali, da smo mi vrh prije kratkog vremena bili napustili. Pošto je protivnik neko vrijeme održavao bubnarsku vatra, pustio je naprijed pjesadiju; nju su, na njeno neprijatno iznenadenje, dočekali branioci ručnim granatama i suzbili je. Talijanima nije pošlo za rukom da zauzmu otvoreni lijevak, jer su jurišne patrole, koje su stajale u pripravnosti, jurnule naprijed, posejale lijevak i zarobile nekoliko Talijana. S naše strane nije bilo ni poginulih ni ranjenih.

Gubici 2. zborna talijanske šeste vojske.

Kb. Stockholm, 23. juna.

Listovi donose jednu izjavu Brantingovu, koji u tome, što je francuski ministar za municiju Thomas u pitanju ratnih ciljeva priznao dobru volju njemačkim socijalnim demokratima, vidi znatan preokret mišljenja u Francuskoj. Branting je rekao: kod oprjeka, kod kojih se međusobno priznaje dobra volja, može da se nadje nagodba. Imperijalizam, koga Nijemci predbacuju Englezima i Francuzima, u istinu je velik i u Engleskoj i u Francuskoj, no on nije manji ni u Njemačkoj, gdje nije ublažen ni demokratskim institucijama. Bilo kako bilo, činjenica je, da su se socijalni demokrati zaraćenih grupa u posljednjem vremenu znatno približili jedni drugima.

brojnog stanja. Razni bataljuni su sa svim uništeni; tako bataljun Val d'Arosca broji samo još nekoliko ljudi, bataljun Vestone u opšte više i nepostoji, od bataljuna Bassano preostalo je samo 50 ljudi.

Ogromni talijanski gubitci.

Kb. Budimpešta, 23. juna.

Magjarski dopisni uređ saznaje iz injerodavnih izvora, da talijanski gubici u borbama na visoravni Sedam optina iznose do sad 50.000 ljudi. Za toliki gubitak dobili su neznatni granični prostor od jedva 1 km. širine i jedva 100 korčaja dubine.

Dalja potapljanja.

Kb. Berlin, 23. juna.

Wolffov uređ javlja: I. Djelatnošću naših podmornica potopljeno je ponovno u sjevernom zbranjenoj području 21.000 bruto registarskih tona. Među potopljenim brodovima nalaze se kraj ostalih: engleski naoružani parni brod „Enidwen“ (3594 tone), jedan veliki naoružani nepoznat engleski parni brod i talijanski brod „Luisa“. Od ovih bio je prvi natovaren žitom, ostala dva drvom. Tovari su ostalih potopljenih brodova nepoznati.

II. U Sredozemnom moru opet su naše podmornice potopile parnih brodova i jedrenjaka od ukupno 40.177 bruto registarskih tona zapremine. Među ovima nalazili su se: engleski parni brod za transport četa „Cameriemian“ (5861 tona), engleski parni brod „Island“ (3066 tona) sa 4500 tona uglja, „Benta“ (1878 tona) sa 1700 tona ročičica; dalje dva nepoznata naoružana engleska parna broda svaki po 5000 tona. Sa ovim brodovima uništeni su tovari, koji su u prvom redu sastojali iz uglja, žita, ulja i vina.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Pokret za mir.

Preokret mišljenja u Francuskoj?

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 23. juna.

Listovi donose jednu izjavu Brantingovu, koji u tome, što je francuski ministar za municiju Thomas u pitanju ratnih ciljeva priznao dobru volju njemačkim socijalnim demokratima, vidi znatan preokret mišljenja u Francuskoj. Branting je rekao: kod oprjeka, kod kojih se međusobno priznaje dobra volja, može da se nadje nagodba. Imperijalizam, koga Nijemci predbacuju Englezima i Francuzima, u istinu je velik i u Engleskoj i u Francuskoj, no on nije manji ni u Njemačkoj, gdje nije ublažen ni demokratskim institucijama. Bilo kako bilo, činjenica je, da su se socijalni demokrati zaraćenih grupa u posljednjem vremenu znatno približili jedni drugima.

„Socijalista“ Branting i pitanje njemačko-ruskog zasebnog mira.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 23. juna.

Listovi donose jedan razgovor sa Brantingom, koji se o švajcarskom socijalisti Grimmu ovako izjavio: Ja ne znam, je li Grimm njemački agent ili nije. Pouzdano je međutim to, da se on prikazivao kao pretjerani socijalista a radio je za njemačko-ruski zasebni mir, što u nikojem slučaju nije u interesu — jetskog proletarijata!...

Grčka tragedija.

Nemiri u grčkim garnizonima.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 23. juna.

U atenskom brzojavu javlja „Daily News“, da su izbili nemiri u grčkim garnizonima u Patrij, Naupliji i Galmi.

Francuzi zaposjeli Prevezu.

Kb. Bern, 23. juna.

Jedno francusko odjeljenje je posjelo Prevezu u Grčkoj odjeljenja i žandarmerija su se povukli.

Borbe u Mačedoniji.

Englesko odstupanje na mačedonskom frontu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Sofija, 23. juna.

Jedna grupa bugarskih poslanika je posjetila mačedonski front i dala je izjave o utiscima, koje je prilikom posjete dobila. Oni opisuju vanredno raspoloženje vojske. Jedan viši časnik, nekadašnji poslanik, izjavio je poslanicima ovo: Izgleda da su Englezi vrlo hitali s povlačenjem; jer su oni sve spalili, što su i koliko su mogli. Na mnogim mjestima su ostavili svoj telefonski materijal i čitave električne baterije. Njihovo bještvo ima svoga uzroka, ali nije malarija. Bještvo je bilo brzo, panično. Svi znaci govore o tome, da se Englezi poplašili od jedne neodredjene opasnosti, pa su strgnuli.

Otimački prohtjevi sporazumnih sila.

Otkrivene tajne.

Kb. Berlin, 23. juna.

„Norddeutsche Allg. Zeitung“ piše: Kao što je poznato francuski ministar predsjednik je obećao u komori, da će se uskoro objaviti tajni ugovori s Rusijom. Od tog dana prošlo je već nekoliko nedjelja. Ribot nije javnosti do danas saopštio ni jednu riječ o tim ugovorima. Međutim je jedan švajcarski socijalistički list javio, da je on u posljednjoj tajnoj sjednici dao neke podatke o tajnom ugovoru, koji je u februaru zaključen između francuske i ruske vlade sa odobrenjem Engleske. Po tome bi ugovor Francuska dobila Elsas-Lotaringju, Saar-sku oblast i pravo raspolaganja sa onim dijelovima rajnske provincije, koji bi joj bili potrebni. — Rajnska provincija bi bila državica između dvije velike države — i Siriji. Time je dijelom zderan zastor sa jedne tajne, koja je skrivala otimačke prohtjeve sporazumnih sila. Ribot, povjerenik francuskog naroda, nije se još usudio, da prizna objelodanjeni program. Mi ćemo još čekati, da vidimo da li će se to uskoro dogoditi.

Najnovije brzojavne vijesti.

Grčki kralj Konstantin.

Kb. Zürich, 23. juna.

Bivši ministar spoljnih poslova Streit je izjavio saradniku „Zürcher Zeitung“-a, da su sve izjave kralja Konstantina, koje su pojedini listovi donijeli, proste izmišljotine, jer kralj Konstantin nije nikog primao. Kralj bi želio, da u švajcarskoj živi kao privatni čovjek. Kralj je izjavio svoju blagodatnost na gostoprimstvu — veli Streit — koje mu švajcarska ukazuje. On se nada da će ovdje moći provesti bar vrijeme dok rat bude trajao, ali želi da ga ne uznemiruju nikakva politička akcija. U ostalom, kralj je još bolestan, tako da osim duševnih ima i tjelesnih bolova. I kraljica nije sa zdravljem najbolje.

Materijal engleske vojske.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 23. juna.

U jučerašnjoj sjednici donjeg doma upitali su neki poslanici vladu, koliko je istine na vijestima, da se invalidi ponovno odašili na front. — Bonar Law u dementovao je doduše te vijesti u ovoj formi, no izjavio je ipak, da je vlad! potreban svaki čovjek, pa uzima materijal otkuda god može.

Sta sve Englezi zahtijevaju od Američana.

Kb. Rotterdam, 23. juna.

„Daily Mail“ od 14. ov. mj. zahtijeva, da se Američani što je moguće u svemu ograniče, da bi ono što im prečite, slali saveznicima.

Stanje usjeva u Palanci.

Stanje usjeva je u čitavoj zemlji povoljno, a u okolini Palanke i u okrugu smederevskom na po se, dakle u najplodnijim prijedelima Srbije, tako povoljno, kako po kazivanju seljaka za posljednjih godina još nije bilo.

Prvo košenje sijena svuda je već obavljeno i prevazišlo je i po kakovci i po količini sva očekivanja. Dohitak prvoklasne kakovce sijena ima se pripisati toj okolnosti, što je košenje ove godine izvršeno u svoje vrijeme t. j. dok su livade bile još u cvijetu, a ne kao što je to do sad bio običaj kod srpskog seljaka, da čeka da trava sazri, te da u neku ruku otvrdne. U ostalom, stanovništvo je obavilo košenje sa svim samostalno, a ko nije mogao to sam da izvrši, ustupio je taj posao drugome, pa je onda s njim dijelo sijeno.

Kao i u beogradskoj okolini izvršena je i ovdje žetva ječma i to s vrlo dobrim prinosom. Za sada stoji snopovi još na njivama, naslagani u krstine radi sušenja.

Za pšenicu i raž važi naročito ono, što seljaci tvrde, t. j. da će žetva biti bolja od sviju iz posljednjih deset godina. Žetva pšenice i raži otpočeće najdalje za 12 do 14 dana.

Zob nije ove godine najbolje uspjela, ali ona je u ovom predjelu u znatnoj količini posijana, te ne dolazi u obzir pri ocjeni žetve.

Kukuruz je protiv svakog očekivanja odolio dugotrajnoj suši, što se ima poglavito zahvaliti načinu, kojim se kukuruz ovdje sije. Ovdje se kukuruz sije na brazde i zatrpava motikom, malo dublje u zemlju, te mu suša ne može tako lako da naudi, a uz to niknu na jednom mjestu po više staba, od kojih kopač pri okopavanju ona slabija uništi, da bi zaostala bolja i razrijeđena stabla bolje napredovala. I tako se vidi svuda lijepe, snažne kukuruz u prkos dosadašnjoj suši. Pasulj, posijan uz kukuruz, također vrlo dobro napreduje, a njive, zasijane krumpirom, već su sve u punom cvijetu.

I s vječom stoji u ovom blagoslovenom prijedelu u opšte dobro. Trešnje, koje su sad već prešle, dobro su pomijeale, a višnje još bolje. Kajsije, koje su po ostalim okruzima omanule, stoje u smederevskoj Jasenici vrlo dobro i obećavaju bogatu berbu, isto tako jabuke i kruške, a naročito šljive, taj važni zemaljski proizvod.

Na kraju da ne zaboravimo i lijepe, sada već precvjetale vinograde. Oni se nalaze u najboljem razvitku i obećavaju da će obilato nagraditi trud oko njihovog obdjelavanja.

— Za Nedeljka hoću, i skupljala je, grčila svoje vrele oznojene šake.

— Za Nedeljka hoću, jednako je govorila, umirivala braću. I to ne što je istinski za Nedeljka htela, volela ga, već da bi se braći, materij, kao umilila te da se oni ne ljute na nju... Da ne misle da ona zato neće za Ristu da podje, što želi da i dalje ostane tako, hoće da ona i dalje o njoj vode brigu, hrane je, izdržavaju i da se ne bi toga oni bojali, kao da ih uteši i skine im tu brigu s vrata, ona im je revnosno odgovorila: — Za Nedeljka hoću...

I to sve zato, samo da je ne pitaju zašto za Ristu neće, kad je on bolji, još je momak, a već i bogat... Da je ne pitaju, ne diraju. Da joj niko ne dolazi, nikoga da ne vidi, gleda. I decu nije htela videti. Kao da ih namrže. Majka je morala decu skloniti ispred nje, i tamo u kuhni s njima spavati.

Pa i nju, majku, nije trpela. Čak je počela da je grdi, natresa joj se. Naročito kad mati joj, raspremajući knjugu, zaboravi da ostavi što na predjašnje staro mesto, kao što je i pre, za vreme pokojnikovo bilo. Tada bi majku ona najviše grčila. Ne što je to ona učinila, već što je Stana u tome osećala kako majka joj hoće time namerno da uvredi pokojnika. A oni su sad svi protiv njega. Čak ga kao i namrzi. I to sve zbog toga, što Stana neće da podje za Ristu. A sad je Stana naprotiv, kad su svi bili protiv pokojnika, smatrala da je dužna da ga brani od njih, ne samo njega od njih, već i sebe od njih, što oni time, udadbom za Ristu, hoće da je od njega kao otrgnu, izvuku. I zato nije htela nikoga da vidi, niti da izidje iz sobe. Jednako je ležala. Od teških misli ponekad se zanese, pa čitav dan ne zna

Izdavanje potrošačkih listova za brašno za mjesec juli.

Kotarevi opštine grada Beograda od 26. ovog meseca otpočeće izdavanje potrošačkih listova za brašno za mjesec juli. Izdavanje vršiće se po ulicama, to jest, svakoga dana sama izdajna ulice moćiće dobiti istoga dana potrošačke liste, drugog dana druge ulice i tako dalje.

I. Kotar:

26. juna, moćiće dobiti potrošačke listove građanstvo samo iz ulica: Sumadijske, Svetog Save, Rudarske, Oltidske, Krušedolske i Brančevske; 27. juna: Zorine, Makenzijske, Kataniceve, Malajničke, Mutapove i Sokolske;

28. juna: Mačvanske, Prištinske, Orlovske, Zlatiborske i Vodovodne;

29. juna: Laudanove, Seniske, Kraljske, Bojanove, Cvetne i Grčica Milenk;

30. juna: Dubljanske, Sumatovačke, Vardarske i Grahovske.

II. Kotar:

26. juna iz ulica: Zorine, Poslaničke, Gimnazijske i Makenzijske;

27. juna: Vrtljarske, Vodovodne, Hadži Ojnerine i Hadži Prodanove;

28. juna: Kočine, Mileševske i Trnske;

29. juna: Stiške;

30. juna: Mlatišumine, Kopaoničke i Spojne;

III. Kotar:

26. juna iz ulica: Smiljanićevae, Dančićevae, Zorine i Dobrijske;

27. juna: Kralj Milutinove, Beogradske, Prote Mateje i Devojačke;

28. juna: Braće Nedica, Gimnazijske, Makenzijske i Dvorske;

29. juna: Kralja Milana, Poslaničke, Resavske i Mišarske;

30. juna: Studeničke, Nemanjine, Miloša Velikog i Balkanske;

1. jula: Staro Crkvene i Kraljeve Natalije.

IV. Kotar:

26. juna iz ulica: Topčiderske i Hajduk Veljkov Venac;

27. juna: Miloša Velikog, Drinske i Moravske;

28. juna: Birčaninove, Nemanjine i Sumadijske;

29. juna: Resavske, Kralj Milutinove i Miloša Pocerca;

30. juna: Vojvode Milenka, Bolničke i Deligradske;

1. jula: Studeničke i Durmitorske.

V. Kotar:

26. juna iz ulica: Balkanske, Kraljeve Natalije, Pajsijeve i Bregovite;

27. juna: Donje, Kraljevića Marka, Kosačićev Venac, Topličin Venac, Obilićev Venac i Tamne;

28. juna: Staro Crkvene i Nemanjine;

29. juna: Kamenite, Prizrenske, Zeleni Venac, Jug Bogdanove, Kralja Milana i Javorske;

30. juna: Brankove, Kosmajске i Carice Milice;

1. jula: Pop Lukine, Lovčanske i Fruškogorske;

2. jula: Knez Mihajlove, Knežinje Ljubice, Jakšićevae, Vuka Karadžića, Delijske i Uskočke;

3. jula: Kneza Lazara, Gračaničke, Trgovacke, Rajčevae, Knez Mihajlov Venac, Bogojavljenske, Ivan Begove, Čubrine i Saborne i tako dalje.

VI. Kotar:

26. juna iz ulica: Strahinjica Bana, Jovanove i Jevremove;

27. juna: Dušanove, Pozorišne, Dostijevae i Dobračine;

vala da nadgleda kuću, sedi sama, ide s decem na grob pokojnikov i tamo plače, plače do mile volje.

A opet osećala je kako se ta njena preudaja približava, već se o njoj slobodno govori, javljaju se neki. Pa se već u veliko počelo da govora za nekog Nedeljka. Znala je i koji je taj. Oskora je otvorio bakalnicu. Prvo je bio sluga, pa pošto se oženio sluškinjom svoga gazde i ovaj mu kao miraz dao nešto novaca, on posle za sebe otvorio dućan.

Zena mu za tim umrla, pošto mu je ostavila troje dece... Znala je da ju je tražio, a da joj se braća nećaku i ne daju mu je zato što ima toliku decu... Znala je gde mu je dućan: u Čaršiji, odmah od njene mahale. Čak ga je jednom i videla kad je išla na groblje i prelazila preko čaršije. Iznosio je iz dućana neke zembile i redjao ih po čepenu. I kao da je znao, da će ona tada proći, bio se lepo, čisto, čak i kicoški obukao. Samo što su mu preko praga, iz dućana, virila njegova prljava deca s komadima hleba. Čula je, da on tu decu sam pere, oblači i zajedno s njima spava u tom svom dućančetu... Znala je sve, i opet je, — ne da činila se, već u istinu bila ravnodušna i podsmevala se, naročito majci. Majku bi uvek još s kapije poznavala, kad bi joj dolazila i imala što da javi o preudaji, ili za koga novog prosioca. U takim prilikama uvek bi joj majka ulazila brzo, još brže za sobom zatvarala kapiju i dolazila Stani, ali polako, kao strepeći, bojeći se nekoga. (Sigurno pokojnika, što mu u njegovoj kući i njegovoj ženi govori za drugog muža).

Ali jednoga dana majka joj se, tek što je bila u jutra otišla od nje, opet preko običaja vratiti. Kapiju zaboravi da je sobom zatvorila. A kao da je zaboravila i na pokojnika i strah od njega. Izgledala

je radosna, vesela tako je brzo ušla. Stana nije bila u sobi, već je iza kuće tamo nešto radila. Majka je dozva. Pa ne mogudi da je sačeka u sobi, izidje i sretoše se na pragu od sobe.

— Stano, kaži dragička, čerko!... predusrete je.

— Stana se bolno, ravnodušno nasmeja na majku, pogadajući u napred da će biti opet kakav nov prosilac, ali sad valjda bolji. Sigurno bogat, imućan.

— Dobro, dobro, nane: koji je? I pogadajući šta će biti, spremi se da se vrati natrag i produži svoj posao.

— Rista, reče joj majka brzo.

— Stanu nešto preseče u polovini. Podiže ruku ustima, kao spreči krik, radost, šta li?

— Rista, Rista, čerko... počeo majka da ponavlja i unosi se u nju uplašeno, kad vidi kako se ona ukočila, poniknula.

— Stana se jedva trže:

— Nane! a uhvati se celom šakom za čelo, jedva držeći se da ne padne — ne ostavlja me nočas samu. Spavaj tu. Pa čisto izgura majku, zatvori za njom sobu. I majka joj ču kako ona tamo u sobi negde pade.

— Cele noći tako je ostala.

Majka joj, preplašena, uzalud je obigravala oko nje, zvala je, molila, kumila. Ništa se od nje nije čulo do:

— Ostavi me. Ne diraj me, majko... A glas joj je bio istina na plač, ali suv, suv.

Ništa više nije se čulo od nje iz sobe. Majka joj je cele noći obigravala, molila, plakala, naposletku obrvana snom, pala do praga sobnjog i zaspala.

U jutra se Stana probudila i da bi majku učutkala da se ne prepada, ne viče, ne pita je za što ona takva izgleda: raširenih, nabranih očiju, upalih nečara, i do tad

sveže, jedre, sad izlomljene gotovo iskuvane snage, očajno je učutkala:

— Čuti, nane, molim te! I onda, skupljajući svu snagu, odgovori na Ristinu proševinu:

— Za Ristu? — Neću. A Nedeljko, ako on hoće, ma da ima toliko dece, za njega hoću.

Pa preklinjući majku da je ne pita zašta to čini, opet se vrati, i opet se zatvori u sobu.

Majka otišla, ali se na po puta vratila. Rukom se udarila po čelu od jeda na samu sebe:

— Luda ja! Što ja čutim? Što ja nju slušam?

I vratila se, da je pita zašto neće. Zašto neće Ristu, već hoće Nedeljka, udovca, siromaha, te opet ona, majka, da i dalje strepi za nju, da joj opet krišom, kradući od snahe, donosi. A neće za Ristu, momka; neće da podje za nj i postane bogata, da majku jednom oprosti brige, da više ne strepi za nju, da kad tamo, kod braće joj ona sedne da jede kakvo lepo jelo, ne zasedaju joj zalagaji jela od slutnje da ovamo, ona, Stana, možda nema ni hleba.

28. juna: Kneginje Ljubice, Kape- tan Mišine, Višnjićeve i Knez Mihaj- love;

29. juna: Saborne, Vatrogasne, Ju- govica i Veliki Trg;

30. juna: Ružine, Riga od Fere, Si- mića, Kočine, Trojanske, Zmajeve, Zmaja od Noćaja i Kratke;

1. jula: Knez Mihajlov Venac, Či- ka Ljubine i Cara Uroša;

2. jula: Uskočke, Rajičeve, Obili- ča Venac, Knežev Spomenik, Kne- z Miletine, Kolarčeve i Vuka Karadžića.

VII. Kotar:

26. juna iz ulica: Avramove, Izrai- heve, Jevrejske, Mojsijeve i Solunske;

27. juna: Banatske, Cara Uroša, Despota Gjurgja i Princa Evgenija;

28. juna: Cara Dušana, Dračke, Sa- borne i Sibinjani Janka;

29. juna: Kapetan Mišine, Knićani- nove, Pančičeve i Skender Begove;

30. juna: Bačvanske, Kneginje Lju- bice, Knez Mihajlov Venac i Visokog Stevana.

VIII. Kotar:

26. juna iz ulica: Carigradske, Bo- taničke, Knez Miletine i Budimске;

27. juna: Vidinske, Drinčićeve, Gundulićev Venac i Hercega Stefana;

28. juna: Dobračine, Kneginje Lju- bice, Požarevačke i Dositijeve;

29. juna: Vršacke, Senjanin Ive, Pančičeve i Mlećake;

30. juna: Radničke, Miletičeve i Platnarske.

IX. Kotar:

26. juna iz ulica: Vidine, Mačvan- ske i Prištinske;

27. juna: Vidinske, Šajkaške i Knez Miletine;

28. juna: Gjušine, Uske i Gornjo Palilulske;

29. juna: Slijvarske;

30. juna: Takovske, Grobljanske i Karaburma.

X. Kotar:

26. juna iz ulica: Bitolske, Bugar- čičeve, Daničićeve i Gundulićeve;

27. juna: Hilendarske, Janjićeve i Knez Miletine;

28. juna: Kolarčeve, Kopitareve, Kosovske i Kralj Aleksandrove;

29. juna: Makedonske i Pivarske;

30. juna: Ružine, Simine i Skop- ljanske;

1. jula: Dositijeve, Terazije i Vi- dinske;

2. jula: Visoki Dečani, Vlačkoviće- ve i Šafarikove.

XI. Kotar:

26. juna iz ulica: Kralja Aleksan- dra i Jaseničke;

27. juna: Ratarske;

28. juna: Takovske i Miročke;

29. juna: Bitolske i Trkalište;

30. juna: Male, Grobljanske i Taš Majdana;

1. jula: Donje, Palilule, Vladetine i Starine Novaka.

XII. Kotar:

26. juna iz ulica: Kralja Aleksandra, Ratarske i Grobljanske;

27. juna: Svetog Cirila i Metodija, Slijepe, Čelopečke i Gjurjčeve;

28. juna: Hadži-Mustafine, Budim- ske i Poljske;

29. juna: Rasinske, Petrijčke, Mi- ličevićeve i Banjske;

30. juna: Slavnijske, Novo-Školske i Gjevčeljske;

1. jula: Vojvode Žike, Preševske i Cvjetne.

XIII. Kotar:

26. juna iz ulica: Trnske, Novo Pa- zarske, Mileševske, Vojvode Dragomira, Vojvode Protića i Žičke;

27. juna: Prištinske, Vodovodne, Mo-

kroluške, Čika Pavlove, Požarevačke, Sre- dačke, Uzičke i Žičke Poljane;

28. juna: Sindjelićeve, Hadži Rivi- move, Pocerške i Gružanske;

29. juna: Poštarske, Slobode, Polj- ske, Ivkovićeve, Svešteničke, Nove, Grčić Milenkaj i Vojvode Ilića;

30. juna: Ratarske, Ivine, Čučuk Stanine, Stražnje, Krive, Kralj Aleksan- drove, Hajduk Veljkove i Kamenovića Vinograd.

XIV. Kotar:

26. juna iz ulica: Mačvanske, Gra- ničarske i Laudanove;

27. juna: Dragačevske, Dubljanske i Braničevske;

28. juna: Podgoričke, Sumatovačke i Čuburske;

29. juna: Šumadske, Reonske, Ne- bojšine i Rudničke;

30. juna: Hadži-Milentijeve i Fabri- ke Imalina;

1. jula: Gospodarski Put, Va'jevske i Svetog Prohora;

2. jula: Topčidersko brdo i Ba- njičko Brdo.

XV. Kotar:

26. juna iz ulica: Majdanske, Vi- nogradske, Dečje, Granične i Brdske;

27. juna: Baštenske, Senjačke, Ve- likog Miloša, Prva, Druga i Treća ulica Gjurgjevoj Brda;

28. juna: Četvrta, Peša, Šesta, Sed- ma i Osma ulica Gjurgjevoj Brda;

29. juna: Topčidersko Brdo, Topči- der, Košutnjak i Banovo Brdo.

Čukarica:

26. juna iz ulica: Čika Ljubine, Za- drugarske, Uske i Sindjelićeve;

27. juna: Knez Mihajlov Venac, Ca- reve i Trgovačke;

28. juna: Hajduk-Veljkove i Sa- borne; i

29. juna: Vatrogasne i Majdanske.

Grad i okolica.

Dnevni kalendar.

Danas je nedjelja 24. juna; po starom 11. juna. Rimokatolički: Rod. sv. Iv. Krst; pravoslavni: Varolomije i Varnava. — Sun- ce se rađa u 4:02, a zalazi u 7:59 (po starom vremenu).

Kinematografi: Vojni kino (Kolo- seum): U 4 i 6 sati poslije podne predstave za vojnike. — C. i k. gradjanski kino (Paris): U 2:30, 4 i 6 sati predstave za gradjanstvo. — „Slavia“: U 3:30 i 6 sati poslije podne predstave za gradjanstvo.

Botanička bašta. Otvorena utorkom četvrtkom, nedjeljama i praznicima.

Ladja izmedju Zemuna i Beo- grada kreće iz Beograda za Zemun od 6 sati u jutro do 9 sati naveče svakoga sata osim u 1 sat poslije podne. Polazak iz Zemuna za Beograd od 5:30 ujutro do 8:30 naveče svakoga sata osim u 12:30 poslije podne.

Casnička i činovnička kasina otve- rena je do 12 sati u noć.

C. i k. vojnički dom: Citonika, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati ujutro do 9 sati naveče. Slobodan pristup svakom vojniku.

Riječno kupatilo na Savi, otve- reno od 6 sati ujutro do 8 sati naveče.

„Grand Hotel“: Dnevno koncerat. Početak u 6 sati poslije podne.

Posjeta bolesnika u bolnicama: U bolnici „Brčko“: od 2—4 sata poslije podne. U bolnici „Brinn“: od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne.

Rimokatolička služba Božija.

Danas u nedjelju (24. juna) služ- ba se:

I. U k o n a k u: U 8 sati u jutro sv. misa za vojništvo i držati će se srpsko-hrvatska i njemačka propovijed. Slo- bodan pristup ima i gradjanstvo.

II. U župskoj crkvi: U 8 sati sv. misa za školsku djecu.

U 10 sati talijanska propovijed i sv. misa za talijanske zarobljenike.

U 4 sata poslije podne večernja. U radne dane prva sv. misa počima u 1/7, a druga u 1/8 u jutro.

Koncerat u časničkoj i činovničkoj kasini u Topčideru.

Danas koncertira u časničkoj i či- novničkoj kasini u Topčideru osim voj- ne glazbe i „Schrammelquartett“ sa pje- vačima.

Gradjanska kasina.

Od 1. jula otvara se, pored orfeuma u Hotel Takovu na Terazijama i Gra- djanska kasina. Ona će biti snab- djena izvrsnim jelom i pićem, a i pi- vom. Ima će sve obavještajne ilustrova- ne i šaljive listove, muziku prvog reda, i u svakom pogledu pružice puno zado- voljstvo svima posjetiocima.

Upis ratnog zajma.

Kod ovdajšnje ispostave c. i k. voj- nog fonda za udovice i siročad upisali su do sad posredstvom osiguranja rat- nog zajma: Redarstveno zapovjedniš- tvo K 353.500; Okružno zapovjedniš- tvo za grad Beograd K 29.000; Vojno gradjevinsko odjeljenje K 58.000; Bol- nica za zarazne bolesti K 13.000; Re- zervna bolnica II. Brinn K 75.000; Tvrdjavo reflektorsko odjeljenje K 27.000; Gradjanska bolnica 17.000; I. odjeljenje zapovjedništva mosne brane K 9000; Intendantura Beograd preko poručnika Speera K 54.000; Natporuč- nik Arkauer za V/13- ustaški etapni ba- taljun K 116.000.

Kiša se grmljavinom.

Prošle noći imali smo u Beogradu davno očekivanu kišu. Poslije veće grmljavine, otpočela je padati lijepa plaha kiša, koja je padala čitava dva

sata. Zemlja je dobro natopljena vode- nim talogom, pa se možemo i nadati, da će oživjeti svo povrće, koje je zbog su- še bilo dosta slabo.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda, izlo- žiće se javnoj prodaji, zaostavština pok. Lenke Gjo rgjević, na dan 5. ju- la ove godine, u njenom stanu u ulici Mutapovoj broj 11.

Prodaja će početi tačno u 9 sati prije podne.

Pozivaju se kupci, da na ovu pro- daju dodju.

Kupatilo na Savi.

Kupatilo na Savi sa svim je gotovo i danas se otvaraju sva tri njegova od- jelenja (za časnike, dame i momčad). Ista će biti otvorena posvednevno od 6 sati iz jutra do 8 sati u veče.

Noćna služba u apotekama.

Od 24.—30. ov. mj. vrše noćnu slu- žbu ove beogradske apoteke: Danićeva (Saborna 77), Nikolićeva (Bitolska 2) i apoteka „Crvenog Krsta“ (Beogradska 2).

Pao sa stabla.

24. ov. mj. pao je sa jednog stabla na Kalemegdanu, gdje je bio uposlen, vrtljar- ski radnik Mihajlo Mašić. Zbog je prilično tešku ozljedu na glavi. Odvezen je kolima za spasavanje u gradjansku bolnicu.

Izveštaj prijavnog ureda.

22. juna: prijavljeno 102, objavljeno 49, selidaba 41; u hotelima prijavljeno 106, objavljeno 166; ostalo svega u hote- lima prijavljeno 344 stranca.

Književni prijedlog.

Novo izdanje knjižare Lav. Hart- mana (St. Kugli). Ovih dana primismo od ove ugledne i zaslužne knjižare no- vu izvornu pripovijest iz svjetskog ra- ta kao 900—908 svezak omiljele „Hr- vatske Biblioteke“, pod naslovom „Ta- jinstvena podmornica“, koju je napisao jedan odlični hrvatski pisac, koji se kri- je pod pseudonimom Branimir Prjmo- rac. Djelo opsiže 414 stranica u osmi- ni te stoji 4 krune.

Ovom izvornom pripovijesti pisac je ugodio hrvatskomu čitateljstvu, tim većma, što je obradio vrlo zanimivi i aktualan temat, u kojemu se sjajno isti- ču sposobnosti hrvatskih mornara i po- žrtvovnost patriotske Hrvatske, koja se u Americi obogatila. Pripovijest se čita s velikim interesom od početka do kraja, a prodahnuta je čistim otadžbi- ničkim duhom, pa ju s toga pozdravlja- mo kao lijep dobitak za hrvatsku izvor- nu beletristiku i s toga najtoplije prepo- ručamo.

„Odabrana biblioteka“ G. Gjurgje- vića u Sarajevu. Primili smo i 3. svez- ak ove biblioteke: O. Wilde: „De pro- fundis“. Kod našeg posljednjeg oglasa knjiga „odabrane“ biblioteke spomenu- li smo izdavaču, nek odabire onake stvari, koje nisu još izišle medju hrvat- skim i srpskim knjigama. Nije nas po- slušao. Wilde-ov „De profundis“ izišao je u Beogradu još prije rata, a u uzor- nom prijevodu poznate spisateljice gdje Izdore Sekulićeve. Poredivši obadvije knjige uvjerili smo se, da je G. Gjurg- jević u Sarajevu naprosto preš- tampaio ili bolje polatinio čitrlsko izdanje, a da to nigdje ni priznao nije. No ni po jada, da je bar i to bukvalno učinio. G. Gjurgjević je neka mjesta prosto iznakazio i blještavost prijevoda gdje Sekulićeve nagradio svojim „is- pravcima“, za koje je valjda držao, da će biti s tim — razumljivo. Ovakav posao ne može se dosta da ožigoče, pa bi mu u ime poslovnog morala valjalo, da se stane na put. Bude li „odabrana“ biblioteka i dalje ovako „odabrala“ svoja izdanja, ne će biti vrijedna svog imena.

Zvanične objave.

OBJAVA.

Naredbom vojne glavne gubernije odjeljenje 8/a br. 9175/I. od 9. juna 1917. zabranjeno je firmi D. Gjorgjević i Ko. iz Beograda otudjivanje i zaduženje njezinih kuća u Sabornoj ulici br. 36 i 38.

C. i k. okružno zapovjedništvo za grad Beograd.

OBJAVA.

Naredbom vojne glavne gubernije odjeljenje 8/a br. 995/I. od 18. juna 1917. zabranjeno je Filipu Rajčiću iz Beo- grada otudjivanje i zaduženje njegove kuće na Gundulićevom Vencu br. 24.

C. i k. okružno zapovjedništvo za grad Beograd.

OBJAVA.

Na osnovu § 1. odredbe vojnog vr- hovnog zapovjedništva od 10. aprila 1916. V. list br. 10., stavljena je firma Bejo- sif i Zunana sa sjedištem u Beo- bradu u Vatrogasnoj ulici, pod nadzor. Za nadzornika imenovan je gospodin Ludwig Eichenwald, Beograd, Bogo- javljenska ul. br. 9. On je otpočeo svoj rad 4. juna 1917.

C. i k. okružno zapovjedništvo za grad Beograd.

August Senoa:

Branka.

(Nastavak). 20

Povezao bi se tri puta u tjednu u glavni grad radi gospodarskih reformi, koje htjede uvesti na svom imanju, premda ga je samo šaka bila. Ta komedija nije dakako dalje mogla potrajati. Dodje sud, baci gospodina Mišoci-a na polje, proda sve za dug, tako da je njegovo vlaste- linstvo zajedno sa četvoropregom i po- sjetnicami izhlapilo bilo na veliku ra- dost njegovih zavidnika. Sa l je Mišoci išao pješke pušć dugačku lulu. U Jal- ševu nije bilo zasluge, jedno vrijeme hranili doduše rođjaci, župnici i kumovi bivšega vlastelina, ali naskoro dosadi svi- ma zbog pijanstva svoga. Udjelise mu za milost, da bude prepisacem kod suda u Varaždinu i to za pol forinte na dan. To je dakako gorak kruh za bivšega hu- sara i vlastelina, upoće za inteligentna čovjeka, kojim se smatrao sam Mišoci.

Mišoci se počeo rušiti u se kao star- toranj, i bio bi uz pol forinte sigurno pao u vječnu zaborav, da ga neprobudi čudna, nenadna zgoda od mrtvih te ga učini opet čitavim čovjekom. Ko sa vedra neba grom dodje g. 1860. opet stara konstitucija, njemački činovnici odoše, a domaćim sinovima procvate opet lijepa nada budućnosti. „Vitez de bira“ poče sad visoko dizati glavu i grmiti proti tudjim tlačiteljima, koji bacaju pametne i poštene domaće sinove u kut. „Pamet- ni i poštenim sinom“ smatrao se je dakako i Sandor plemeniti Mišoci i da nepodvoji nitko o njegovu patriotizmu, priveže na svoj slatni šešir trobojni vrpce od dva i pol rifa, misleći da će prema dužini te vrpce dobiti i veću čast kod županije varaždinske. No ni dva i pol rifa narodnoga nakita nebijahu do- sta duga, da prisrbe Sandoru službu kod varmedje; gospoda govorahu, da tu nema samo pravopisnih zapreka, već da je i husarska prošlost Sandora predobro poznata, šta više, da nema u Varaždinu krme, iz koje već nije izletio na polje veevrijedni „vitez de bira“. Od silo- vita gnjeva uzjari mu se duša. Skrinuvisi zubima potuži se na nelahnost domo- vine i zaprijeti se gospodi groznom osve- tom, u tihosti duše dakako. Uvidjevši, da mora svoju skandaloznu figuru sva- kako ukloniti iz „centruma“ županije, podje po savjetu starih prijatelja na selo, te bude u Jalševu sretno izabran za op- ćinskoga bilježnika. „Vitez de bira“ plivao je sad kao bubreg u loju, hvalio je Bogu, da nije dobio kukavne župa- nijske službe, općinska krava muzara bi- jaše na svaki način bolja tim više, što se veevrijedni Sandor, misleći, da je sa svojim dekretom dobio povlast gultiti svijet, latio odmah drugoga pođhvata, te počeo tjerati mimogred i zakutnu fiš- kaliju, koja mu preko godine donese do- sta novaca. „Vitez de bira“ vražji je čovjek, grabežljiv, drzovit, silovit i malo ga košta vrijedjati zakon ili uredovnu vlast. Sretan je. Drugi bi od davna sje- dio u Lepoglavi, ali Sandor stoji kao kli- surina i kad mu se oblast ili novine zapriete, nasmije se slatko ispod brka. Njemu nemože nitko ništa.

Bilježnik Mišoci smatra se „bogom“ općine, pa veli, da cijelo Jalševo u svo- joi šaci drži. Malo ga je vidjeti u op- ćinskom uredu. To mu se čini suvišnim, kako ljudi vele. Ponajviše uređuje u manjoj krčmi, koju židov drži. Ondje obavlja i svoje fiškalske poslove odbija- jući smrdljive dimove iz svoje zemljene lule, pijučki pred podne šljivovicu, po podne vino i psujući „glupoj seljačkoj marvi“ sve svece. Kad je taj čovjek do- šao za bilježnika u Jalševo, morade od načelnika uzajmiti novaca, da kupi tri cijele košulje i jedan par čizama; danas nagrabio je, kako ljudi vele, imetka do deset tisuća forinti. Treba znači, da ima sto forinti plaće. U samom mjestu žive dosta kukavno, stan mu je blatan, nečist, „gospodarica“ neka ženska iz okolice, koja je prije guske pasla, a sada u svili koraca. Pitaš li, kako je dobi Mišoci do- šao do svoga malenoga bogatstva? Po- najprije guli dakako narod i pobire užasne takse, o kojih ništa nesajući ni slavnja županija ni visoka vlada. Povrh toga umije vrijedni bilježnik ugodići svako- j stranci i svakoj vladi. To je dakako čudno, gotovo nepojmljivo, al je opet živa istina. Javno se rukuje Mišoci sa svakom strankom i nazdravlja zdravice prema društvu, u kojem se nalazi, po- tajno piše izvješća županiji i vladi, što li misli ovaj vlastelin, onaj sudac ili župnik, a kod izbora korešuje obnoć kriomice za vladu i svaku vladu. Zato ga puštaju na miru, zato se i smije prkositi cijelomu svijetu. U njegovu vi- nogradu blizu Jalševa živi se u jeseni veselo, kako ljudi pričaju. Sve je tu gospodski uređeno. Nije to šala. „Tu živinu valja hraniti finom krmom“, veli vrijedni bilježnik, pa tu bome teče i šampanjac. Zato nema u novinama pri- govora niti u saboru interpeacije proti vrijednomu bilježniku jalševačkomu i tako dalje. Debeo je, kao da je žirom pisan, na nabuhlom licu ima malo bra- dice, ali je osuto crvenim pjegama, žute oči gledaju prezirno u svijet, šijasta glava sa tupim nosom ni da bi se makla na debelu vratu. Obuci toga čovjeka u zamrljan bekeš, natuci mu mastan šešir, daj mu prostu lulu sa dugim kamišem i evi ti „vitez de bira“. Znam, da se rad te nepjesničke fotografije sruši, koja te nemože zanimati, ali će više gospo- dina oca, zato opisah tu osobu tako op- širno. To ti je zasad ponajglavniji moj

neprijatelj, jer mi je načelnik prijatelj. Čuvši, kakov je gospodin bilježnik i njegovo vrijedno kućanstvo, nisam ga dakako mogla pohoditi kod kuće, već mu se poklonim u uredu, pa sam navlaš morala vrebati, da ga ondje zatečem, jer kako ti rekoh, g. Mišoci zalazi tamo rijetko. Rekoh mu posve smjerno, da sam nova učiteljica, da mu se prepo- ručam i neka mi neuskla i svoje zaštite. Mjesto toga prizora bila je bilježnikova „pisarna“. Evo mečem kod riječi „pi- sarna“ kvačicu, jer čovjek vičan krstiti svaki predmet pravim imenom, pomi- sliče, stupivši u taj posvećeni prostor javne uprave, da tu neboravi kršten stvor, već kakav jedno- ili dvokopitnjak! Čadjava je to komora, kojoj su stakla na prozorima razlupana, u kutu stoji malo ognjište, po blatnom podu raštri- kano je nekoliko svežanja pisama, u kutu je naslonjeno nekoliko zaplijenjenih pu- šaka i sjekira, na stolu sam pako vi- djela velik tanjur pun pijeska, malu bo- čicu mastila i dva tri kukavna pera. Šilni „vitez de bira“ primio me je u tom posvećenom prostoru, gdje me malo neudavi strašna duha duhana, pun ve- ličja gotovo kao kakav ministar t. j. dakako nešto prostije. Naslonivši se na okrajak svoga klimavog stola, pre- bacivši kadšto jednu nogu preko druge, gledao je jalševački tiran pred sebe u zemlju. Šešira dakako neskinu preda- nmom, već ga navuče još jače na pijani svoj nos, neka očutim svu njegovu silu i vlast. Kadio je strašno iz svoje smrd- ljive lule i puhao mi dimove upravo pod nos, da se gotovo onesvijestih. Moj smjini poklon slušao je Mišoci zatak- nuvši dva prsta medju dugmeta prsluka i poklašujući kadšto muklo i grubo. Kad sam svoj govor završila, istisnu Mišoci gotovo grokćući:

(Nastaviće se.)

Posljednje brzajavne vijesti. Dosadnji rezultat austrijskog ratnog zajma.

Kb. Beč, 23. juna.

Do sada je na austrijski ratni za- jam upisano 4,908 milijuna kruna no- minalnih, od koje svote više od polovi- vine otpada na državni zajam sa amor- tizacijom.

Riješena nova ruska ofenziva.

(Naročiti brzajav „Beogradskih Novina“)

Amsterdam, 23. juna.

„Amsterdamer Handelsblatt“ javlja prema vrlo dobrim informacijama iz Stockholma, da je na 21. ov. mj. zaklju- čila ruska vlada poprimiti ofenzivu na cijelom frontu protivu Austro-Ugarske i Njemačke.

(Naročiti brzajav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 23. juna.

Provizorna vlada radi punom pa- rom, da što prije spremi i započne ofenzivom na cijelom frontu. Na taj se način misli spriječiti unutarnje trzavice, i ako se u Petrogradu niko ne nada ve- ćim uspjesima.

Štrajk ruskih željezničara.

(Naročiti brzajav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 23. juna.

Na pruzi Moskva—Petrograd izbio je štajk željezničara. Ruska je pro- vizorna vlada izdala proglaš, kojim po- ziva stanovništvo, da se ne uzrujava i uznemiruje, pošto postoji bojazan, da će se ovaj štrajk još proširiti.

37 republika u Rusiji.

(Naročiti brzajav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 23. juna.

„Kreuzzeitung“ javlja iz Stock- holma, da je u Rusiji do sada proglaš- eno 37 raznih republika, koje su sve usvojile zasebne ustave i zasebno za- konodavstvo. Izjavili su se pokušaji provizorne vlade, da urazumi ove sil- ne republike, koje su se obrazovale u pojedinim provincijama i gubernijskim glavnim gradovima.

28. juna: Kneginje Ljubice, Kape- tan Mišine, Višnjićeve i Knez Mihaj- love;

29. juna: Saborne, Vatrogasne, Ju- govica i Veliki Trg;

30. juna: Ružine, Riga od Fere, Si- mića, Kočine, Trojanske, Zmajeve, Zmaja od Noćaja i Kratke;

1. jula: Knez Mihajlov Venac, Či- ka Ljubine i Cara Uroša;

2. jula: Uskočke, Rajičeve, Obili- ča Venac, Knežev Spomenik, Kne- z Miletine, Kolarčeve i Vuka Karadžića.

VII. Kotar:

26. juna iz ulica: Avramove, Izrai- heve, Jevrejske, Mojsijeve i Solunske; 27. juna: Banatske, Cara Uroša, Despota Gjurgja i Princa Evgenija;

28. juna: Cara Dušana, Dračke, Sa- borne i Sibinjani Janka;

29. juna: Kapetan Mišine, Knjičani- nove, Pančićeve i Skender Begove;

30. juna: Bačvanske, Kneginje Lju- bice, Knez Mihajlov Venac i Visokog Stevana.

VIII. Kotar:

26. juna iz ulica: Carigradske, Bo- taničke, Knez Miletine i Budimske;

27. juna: Vidinske, Drinčićeve, Gundulićev Venac i Hercega Stefana;

28. juna: Dobračine, Kneginje Lju- bice, Požarevačke i Dositičeve;

29. juna: Vršačke, Senjanin Ive, Pančićeve i Mletačke;

30. juna: Radničke, Miletičeve i Platnarske.

IX. Kotar:

26. juna iz ulica: Vidine, Mačvan- ske i Prištinske;

27. juna: Vidinske, Sajaške i Knez Miletine;

28. juna: Gjušine, Uske i Gornjo Palilulske;

29. juna: Slijivarske;

30. juna: Takovske, Grobljanske i Karaburna.

X. Kotar:

26. juna iz ulica: Bitolske, Bugar- čičeve, Daničićeve i Gundulićeve;

27. juna: Hilendarske, Janjićeve i Knez Miletine;

28. juna: Kolarčeve, Kopitareve, Kosovske i Krali Aleksandreve;

29. juna: Makedonske i Pivarske;

30. juna: Ružine, Simine i Skop- ljanske;

1. jula: Dositičeve, Terazlje i Vi- dinske;

2. jula: Visoki Dečani, Vlačkovićev- e i Šafarikove.

XI. Kotar:

26. juna iz ulica: Kralja Aleksan- dra i Jaseničke;

27. juna: Račarske;

28. juna: Takovske i Miročke;

29. juna: Bitolske i Trkalište;

30. juna: Male, Grobljanske i Taš- Majdana;

1. jula: Donje, Palilule, Vladetine i Starine Novaka.

XII. Kotar:

26. juna iz ulica: Kralja Aleksandra, Račarske i Grobljanske;

27. juna: Svetlog Cirila i Metodija, Slijepe, Celopečke i Gjuričeve;

28. juna: Hadži-Mustafine, Budim- ske i Poljske;

29. juna: Rasinske, Petraljičke, Mi- ličevićeve i Banjske;

30. juna: Slavajske, Novoškolske i Gjevčeljske;

1. jula: Vojvode Žike, Preševske i Cvjetne.

XIII. Kotar:

26. juna iz ulica: Trnske, Novo Pa- zarske, Mileševske, Vojvode Dragomira, Vojvode Protića i Žičke;

27. juna: Prištinske, Vodovodne, Mo-

kao molba za izvinjenje, oprostaj, što se usudila da misli o drugome, počne da jeca:

— Tvoja, tvoja...

I izmiče ispred pokojnika cepčeci od straha, što na dnu srca oseća da to „tvoja, tvoja“, nije možda istina.

Ponekad to je tako silno, da od stra- ha skoči i gotovo izvan sebe, na znajuci šta radi, pojuri prozorima, rešetkama i počne da ih cima, drma, kao da bi htela da ih izvadi i pobegne. Majka joj dotr- či. Deca se probude. Počnu da civile, obi- gravaju oko nje. A ona ništa nezna. U košulji gotovo luda od straha, samo cima za rešetke, a opet zna da nema gde, ne sme nikuda. Deca civile, civile, da čak i komšije čuju. Preripe zid. Ali ne do- laze oni, već prvo otvore kapiju i na nju puste žene da one kod nje idu.

— Stano, Stano... deca, Stano! pri- hvaćaju je s prozora žene zajedno s majkom i pokazuju joj na decu, da bi se ona što pre osvestila i došla k sebi.

Ali ona ne može da se osvesti. I tek kad vidi sveću, majku, žene, uveri se da ono nije istina, grune u plač.

— Sta je, Stano? pitaju je i poli- vaju vodom.

Ona ne može da se oslobodi, dodje do reči, već samo jeca.

— Sta je? Da te koji nije uplašio, šta ti?

— Ništa! muca ona.

— Kako ništa? Ne boj se. Ništa ne- ma. Pokazuju joj na mirnu, tamnu noć, kuću, dosećajući se na njene noćne snove i prividjenja.

I posle, majka joj sa ženama iz Kom- šiluka, ma da Stana nije dopuštala, si- lom, dogod se za Nedjeljka nije udala, i za nj venčala i otišla odatle, iz kuć- kojnikove kuće, svake noći su sedelo 479 nje, čuvale je i kao branile od njega.

kroluške, Čika Pavlove, Požarevačke, Sre- dačke, Uzičke i Žičke Poljane;

28. juna: Sindjelićeve, Hadži Rivi- move, Pocerške i Gružanske;

29. juna: Poštarske, Slobode, Polj- ske, Ivkovićeve, Svešeničke, Nove, Grčić Milenkaj i Vojvode Ilića;

30. juna: Račarske, Ivine, Čučuk Stanine, Stražnje, Krive, Kralj Aleksan- drove, Hajduk Veljkove i Kamenovića Vinograd.

XIV. Kotar:

26. juna iz ulica: Mačvanske, Gra- ničarske i Laudanove;

27. juna: Dragačevske, Dubljanske i Braničevske;

28. juna: Podgoričke, Šumatovačke i Čuburske;

29. juna: Šumadske, Reonske, Ne- bojšine i Rudničke;

30. juna: Hadži-Milentijev i Fabri- ke Imalina;

1. jula: Gospodarski Put, Vaļevske i Svetog Prohora;

2. jula: Topčidersko brdo i Ba- njičko Brdo.

XV. Kotar:

26. juna iz ulica: Majdanske, Vi- nogradske, Dečje, Granične i Brdske;

27. juna: Baštenske, Senjačke, Ve- likog Miloša, Prva, Druga i Treća ulica Gjurgjevoj Brda;

28. juna: Četvrta, Peća, Šesta, Sed- ma i Osmna ulica Gjurgjevoj Brda;

29. juna: Topčidersko Brdo, Topči- der, Koštunjak i Banovo Brdo.

Čukarica:

26. juna iz ulica: Čika Ljubine, Za- drugarske, Uske i Sindjelićeve;

27. juna: Knez Mihajlov Venac, Ca- reve i Trgovačke;

28. juna: Hajduk-Veljkove i Sa- borne; i

29. juna: Vatrogasne i Majdanske.

Grad i okolica.

Dnevni kalendar.

Danas je nedjelja 24. juna; po starom 11. juna. Rimokatolički: Rod. sv. Iv. Krst; pravoslavni: Vartolomije i Varnava. — Sun- ce se rđa u 402, a zalazi u 759 (po starom vremenu).

Kinematografi: Vojni kino (Kolo- seum): U 4 i 6 sati poslije podne predstave za vojnike. — C. i k. gradjanski kino (Paris): U 2-30, 4 i 6 sati predstave za gradjanstvo. — „Sivavia“: U 3-30 i 6 sati poslije podne predstave za gradjanstvo.

Botanička bašta. Otvorena utorkom četvrtkom, nedjeljama i praznicima.

Ladja izmedju Zemuna i Beo- grada kreće iz Beograda za Zenak od 6 sati u jutro do 9 sati naveče svakoga sata osim u 1 sat poslije podne. Polazak iz Zemuna za Beograd od 5-30 ujutro do 8-30 naveče svakoga sata osim u 12-30 poslije podne.

Casnička i činovnička kasina otve- rena je do 12 sati u noć.

C. i k. vojnički dom: Čitaonica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati ujutro do 9 sati naveče. Slobodan pristup svakom vojniku.

Riječno kupatilo na Savi, otve- reno od 6 sati ujutro do 8 sati naveče.

„Grand Hotel“: Dnevno koncert. Početak u 6 sati poslije podne.

Posjeta bolesnika u bolnicama: U bolnici „Brčko“: od 2—4 sata poslije podne. U bolnici „Brün“: od 9-30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne.

Rimokatolička služba Božija.

Danas u nedjelju (24. juna) služi- će se:

I. U konaku: U 8 sati u jutro sv. misa za vojništvo i držati će se srpsko- hrvatska i njemačka propovijed. Slobodan pristup ima i gradjanstvo.

II. U župskoj crkvi: U 8 sati sv. misa za školsku djecu.

U 10 sati talijanska propovijed i sv. misa za talijanske zarobljenike.

U 4 sata poslije podne večernja.

U radne dane prva sv. misa počima u 1/7, a druga u 1/8 u jutro.

Koncertat u časničkoj i činovničkoj kasini u Topčideru.

Danas koncertira u časničkoj i či- novničkoj kasini u Topčideru osim voj- ne glazbe i „Schrammelquarte“ sa pje- vačima.

Gradjanska kasina.

Od 1. jula otvara se, pored orfeuma u Hotel Takovu na Terazijama i Gra- djanska kasina. Ona će biti snab- djena izvrsnim jelom i pićem, a i piv- om. Ima će sve obavještajne ilustrova- ne i šaljive listove, muziku prvog reda, i u svakom pogledu pružice puno zado- voljstvo svima posjetiocima.

Upis ratnog zajma.

Kod ovdajšnje ispostave c. i k. voi- nog fonda za udovice i siročad upisali su do sad posredstvom osiguranja rat- nog zajma: Redarstveno zapovjedniš- tvo K 353.500; Okružno zapovjedniš- tvo za grad Beograd K 29.000; Vojno gradjevinsko odjeljenje K 58.000; Bol- nica za zarazne bolesti K 13.000; Rez- zervna bolnica II. Brün K 75.000; Tvrdjavo reflektorsko odjeljenje K 27.000; Gradjanska bolnica 17.000; I. odjeljenje zapovjedništva mosne brane K 9000; Intendantura Beograd preko poručnika Speera K 54.000; Natporuč- nik Arkauer za V/13- ustaški etapni ba- taljun K 116.000.

Kiša sa grmljavinom.

Prošle noći imali smo u Beogradu davno očekivanu kišu. Poslije veče grmljavine, otpočela je padati lijepa plaha kiša, koja je padala čitava dva

sata. Zemlja je dobro natopljena vode- nim talogom, pa se možemo i nadati, da će oživjeti svo povrće, koje je zbog su- še bilo dosta slabo.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda, izlo- žiće se javnoj prodaji, zaostavština pok. Lenke Gjo rgjević, na dan 5. ju- la ove godine, u njenom stanu u ulici Mutapovoj broj 11.

Prodaja će početi tačno u 9 sati prije podne.

Pozivaju se kupci, da na ovu pro- daju dođu.

Kupatilo na Savi.

Kupatilo na Savi sa svim je gotovo i danas se otvaraju sva tri njegova od- jelenja (za časnike, dame i momčad). Ista će biti otvorena posvednevno od 6 sati iz jutra do 8 sati u veče.

Noćna služba u apotekama.

Od 24.—30. ov. mj. vrše noćnu slu- žbu ove beogradske apoteke: Daničeva (Saborna 77), Nikolićeva (Bitolska 2) i apoteka „Crvenog Krsta“ (Beogradska 2).

Pao sa stabla.

24. ov. mj. pao je sa jednog stabla na Kalemegdanu, gdje je bio uposlen, vrlijar- ski radnik Mihajlo Mašić. Zadobio je prilično tešku ozljedu na glavi. Odvezen je kolima za spasavanje u gradjansku bolnicu.

Izveštaj prijavnog ureda.

22. juna: prijavljeno 102, objavljeno 49, selidaba 41; u hotelima prijavljeno 106, objavljeno 166; ostalo svega u hote- ima prijavljeno 344 stranca.

Književni prijedlog.

Novo izdanje knjižare Lav. Hart- mana (St. Kugli). Ovih dana primismo od ove ugledne i zaslužne knjižare no- vu izvornu pripovijest iz svjetskog ra- ta kao 900—908. svezak omiljele „Hr- vatske Biblioteke“, pod naslovom „Ta- jinstvena podmornica“, koju je napisao jedan odlični hrvatski pisac, koji se kri- je pod pseudonimom Branimir Prmo- rac. Djelo opsiže 414 stranica u osmi- ni te stoji 4 krune.

Ovom izvornom pripovijesti pisac je ugodio hrvatskomu čitateljstvu, tim većma, što je obradio vrlo zanimivi i aktuelan temat, u kojemu se sjajno isti- ču sposobnosti hrvatskih mornara i po- žrtvovnost patriotske Hrvatsce, koja se u Americi obogatila. Pripovijest se čita s velikim interesom od početka do kraja, a prodahnuća je čistim otadžbe- ničkim duhom, pa ju s toga pozdravlja- mo kao lijep dobitak za hrvatsku izvor- nu beletristiku i s toga najtoplije prepo- ručamo.

„Odabrana biblioteka“ G. Gjurgje- vića u Sarajevu. Primili smo i 3. sve- zak ove biblioteke: O. Wilde: „De profundis“. Kod našeg posljednjeg oglasa knjiga „odabrane“ biblioteke spomenu- li smo izdavaču, nek odabire onake stvari, koje nisu još izišle medju hrvat- skim i srpskim knjižama. Nije nas poslušao. Wilde-ov „De profundis“ izišao je u Beogradu još prije rata, a u zor- nom prijevodu poznate spisateljice gdje Ildore Sekulićeve. Poredivši obadje- knjige uvjerili smo se, da je G. Gjurg- jević u Sarajevu naprosto pre- štampao ili bolje polatinio čitlako izdanje, a da to nigdje ni priznao nije. No ni po jada, da je bar i to bukvalno učinio. G. Gjurgjević je neka mjesta prosto iznakazio i blještavost prijevoda gdje Sekulićeve nagradio svojim „is- pravcima“, za koje je valjda držao, da će biti s tim — razumljivo. Ovakav posao ne može se dosta da ožigoše, pa bi mu u ime poslovnog morala valjalo, da se stane na put. Bude li „odabrana“ biblioteka i dalje ovako „odabrala“ svoja izdanja, ne će biti vrijedna svog imena. B.

Zvanične objave.

OBJAVA.

Naredbom vojne glavne gubernije odjeljenje 8/a br. 9175/I. od 9. juna 1917. zabranjeno je firmi D. Gjorgjević i Ko. iz Beograda otudjivanje i zaduženje njezinih kuća u Sabornoj ulici br. 36 i 38.

C. i k. okružno zapovjedništvo za grad Beograd.

OBJAVA.

Naredbom vojne glavne gubernije odjeljenje 8/a br. 995/I. od 18. juna 1917. zabranjeno je Filipu Rajčiću iz Beo- grada otudjivanje i zaduženje njegove kuće na Gundulićevom Vencu br. 24.

C. i k. okružno zapovjedništvo za grad Beograd.

OBJAVA.

Na osnovu § 1. odredbe vojnog vr- hovnog zapovjedništva od 10. aprila 1916. V. list br. 10., stavljena je firma Bejo- sif i Zunana, sa sjedištem u Beo- brađu u Vatrogasnoj ulici, pod nadzor. Za nadzornika imenovan je gospodin Ludwig Eichenwald, Beograd, Bogojavljenka ul. br. 9. On je otpočeo svoj rad 4. juna 1917.

C. i k. okružno zapovjedništvo za grad Beograd.

August Šenoa:

Branka.

(Nastavak). 20

Povezao bi se tri puta u tjednu u glavni grad radi gospodarskih reformi, koje htjede uvesti na svom imanju, premda ga je samo šaka bila. Ta komedija nije dakako dalje mogla potrajati. Dodje sud, baci gospodina Mišoci-a na polje, proda sve za dug, tako da je njegovo vlaste- linstvo zajedno sa četvoropregom i po- sjetnicama izhlapilo bilo na veliku ra- dost njegovih zavidnika. Sad je Mišoci išao pjeske pušeć dugačku lulu. U Jal- ševu nije bilo zasluge, jedno vrijeme hranili doduše rođjaci, župnici i kumovi bivšega vlastelina, ali naskoro dosadi svi- ma zbog pijanstva svoga. Udjelio se mu za milost, da bude prepisacem kod suda u Varaždinu i to za pol forinte na dan. To je dakako gorak kruh za bivšega hu- sara i vlastelina, upoće za inteligentna čovjeka, kojim se smatrao sam Mišoci.

Mišoci se počeo rušiti u se kao star toranj, i bio bi uz pol forinte sigurno pao u vječnu zaborav, da ga neprobudi čudna, nenadna zgoda od mrtvih te ga učini opet čitavim čovjekom. Ko sa vedra neba grom dodje g. 1860. opet stara konstitucija, njemački činovnici odoše, a domaćim sinovima procvate opet lijepa nada budućnosti. „Vitez de birs“ poče sad visoko dizati glavu i grmiti proti tudjim tlačiteljima, koji bacaju pametne i poštene domaće sinove u kut. „Pamet- nim i poštenim sinom“ smatrao se je dakako i Sandor plemeniti Mišoci i da nepodvoji nitko o njegovu patriotizmu, priveče na svoj slami šešir trobojnu vrpču od dva i pol rifa, misleći da će prema dužini te vrpce dobiti i veću čast kod županije varaždinske. No ni dva i pol rifa narodnoga nakita nebijahu do- sta duga, da priskrbe Sandoru službu kod varmedje; gospoda govoraču, da tu nema samo pravopisnih zapreka, već da je i husarska prošlost Sandora predobro poznata, šta više, da nema u Varaždinu krčme, iz koje već nije izletio na polje velevrijedni „vitez de birs“. Od silovi- ta gnjeva uzjari mu se duša. Škrinuvši zubima potuži se na nehamost domo- vine i zaprijeti se gospodi groznom osvete- tom, u tihosti duše dakako. Uvidjevši, da mora svoju škandaloznu figuru sva- kako ukloniti iz „centruma“ županije, podje po savjetu starih prijatelja na selo, te bude u Jalševu sretno izabran za opć- inskoga bilježnika. „Vitez de birs“ plivao je sad kao bubreg u loju, hvalio je Bogu, da nije dobio kukavne župa- nijske službe, općinska krava muzara bi- jaše na svaki način bolja tim više, što se velevrijedni Sandor, misleći, da je sa svojim dekretom dobio povlast guli- ti svijet, laio odmah drugoga podhvata, te počeo tjerati mimogred i zakutu fi- škaliju, koja mu preko godine donese do- sta novaca. „Vitez de birs“ vražji je čovjek, grabežljiv, drzovit, silovit i malo ga košta vrijedjati zakon ili uređovnu vlast. Sretan je. Drugi bi od davna sje- dio u Lepoglavi, ali Sandor stoji kao kli- surina i kad mu se oblast ili novine zaprijeti, nasmije se slatko ispod brka. Njemu nemože nitko ništa.

Bilježnik Mišoci smatra se „bogom“ općine, pa veli, da cijelo Jalševo u svo- joj šaci drži. Malo ga je vidjeti u opć- inskom uredu. To mu se čini suvišnim, kako ljudi vele. Ponajviše uređuje u manjoj krčmi, koju židov drži. Ondje obavlja i svoje fiškalske poslove odbija- jući smrdljive dimove iz svoje zemljene hule, pijajući pred podne šljivovicu, po podne vino i psujući „glupoj seljačkoj marvi“ sve svece. Kad je taj čovjek do- šao za bilježnika u Jalševo, morade od načelnika uzajamiti novaca, da kupi tri cijele košulje i jedan par čizama; danas nagrabio je, kako ljudi vele, imetka do deset tisuća forinti. Treba znati, da ima sto forinti plaće. U samom mjestu žive dosta kukavno, stan mu je blatan, nečist, „gospodarica“ neka ženska iz okolice, koja je prije guske pasla, a sada u svili koraca. Pitaš li, kako je dobi Mišoci do- šao do svoga malenoga bogastva? Po- najprije guli dakako narod i pobire uzasne takse, o kojih ništa nesanja ni slavna županija ni visoka vlada. Povrh toga umije vrijedni bilježnik ugoditi sva- koj strani i svakoj vladi. To je dakako čudno, gotovo nepojmljivo, al je opet živa istina. Javno se rukuje Mišoci sa svakom strankom i nazdravlja zdravice prema društvu, u kojem se nalazi, po- tajno piše izvješća županiji i vladi, što li misli ovaj vlastelin, onaj sudac ili župnik, a kod izbora kortešuje obnoć kriomice za vladu i svaku vladu. Zato ga puštaju na miru, zato se i smije prkosito cijelomu svijetu. U njegovu vi- nogradu blizu Jalševa živi se u jeseni veselo, kako ljudi pričaju. Sve je tu gospodski uređeno. Nije to šala. „Tu živinu valja hraniti finom krmom“, veli vrijedni bilježnik, pa tu bome teče i šampanjac. Zato nema u novinama pri- govora niti u saboru interpeacije proti vrijednomu bilježniku jalševačkomu i tako dalje. Debeo je, kao da je žirom pitan, na nabuhlom licu ima malo bra- dice, ali je osulo crvenim pjegama, žute oči gledaju prezirno u svijet, šijasta glava sa tupim nosom ni da bi se makla na debelu vratu. Obuci toga čovjeka u zamrjan bekeš, natici mu mastan šešir, daj mu prostu lulu s dugim kamašem i evo ti „viteza od birs“. Znam, da se rad te nepjesničke fotografije rudiš, koja te nemože zanimati, a li će više gospo- dina oca, zato opisah tu osobu tako op- širno. To ti je zasad ponajglavniji moj

neprijatelj, jer mi je načelnik prijatelj. Čuvši, kakov je gospodin bilježnik i njegovo vrijedno kućanstvo, nisam ga dakako mogla pohoditi kod kuće, već mu se poklonim u uredu, pa sam navlaš morala vrebati, da ga ondje zatečem, jer kako ti rekoh, g. Mišoci zalazi tamo rijetko. Rekoh mu posve smjerno, da sam nova učiteljica, da mu se prepo- ručam i neka mi neuskria i svoje zaštitu. Mjesto toga prizora bila je bilježnikova „pisarna“. Evo mečem kod riječi „pi- sarna“ kvačicu, jer čovjek vičan krstiti svaki predmet pravim imenom, pomi- sliće, stupivši u taj posvećeni prostor javne uprave, da tu neboravi kršten stvor, već kakav jedno- ili dvokoptinjak. Čadjava je to komora, kojoj su stakla na prozorima razlupana, u kutu stoji malo ognjište, po blatnom podu raštri- kano je nekoliko svezanja pisama, u kutu je naslonjeno nekoliko zaplijenjenih pu- šaka i sjekira, na stolu sam pako vi- djela velik tanjur pun pijeska, malu bo- čicu mastila i dva tri kukavna pera. Bilni „vitez de birs“ primio me je u tom posvećenom prostoru, gdje me malo neudavi strašna duha duhana, pun ve- liča gotovo kao kakav ministar t. j. dakako nešto prostije. Naslonivši se na okrajak svoga klimavog stola, pre- bacivši kadšto jednu nogu preko druge, gledao je jalševački tiran pred sebe u zemlju. Šešira dakako neskinu preda- nmom, već ga navuče još jače na pijani svoj nos, neka očutim svu njegovu silu i vlast. Kad je strašno iz svoje smrd- ljive lule i puhao mi dimove upravo pod nos, da se gotovo onesvijestih. Moj smjerni poklon slušao je Mišoci zatak- nuvši dva prsta medju dugmeta prsluka i pokaljajući kadšto muklo i grubo. Kad sam svoj govor završila, istisnu Mišoci gotovo grokćući:

(Nastaviće se.)

Posljednje brzojavne vijesti.

Dosadnji rezultat austrijskog ratnog zajma.

Kb. Beč, 23. juna.

Do sada je na austrijski ratni za- jam upisano 4,908 milijuna kruna nominalnih, od koje svote više od polo- vine otpada na državni zajam sa amori- tizacijom.

Riješena nova ruska

Narodna privreda.

Zemlja i klima

u Staroj Srbiji i Mačedoniji.

(Nastavak).

3. Sredorek, Stracin i Slavište.

Pod gornjim imenom obuhvaćena je oblast između Pčinje i Krive Reke, koja je sa sjevera ogradjena planinom Kozjakom, a sa istoka planinom Liscom. Sredorek i Stracin, i po položaju i po geološkom sastavu, čine jednu cjelinu — s tom samo razlikom, što je Stracin nešto viši i čini vezu sa Slavištem, koje se, kao ovalna kotlina, pruža na istok do planine Lisca.

Sredorek i Stracin izgledaju kao velika ploča sa kupastim golim vrhovima. Zemljište u ovim dvjema oblastima predstavljaju trahitski tufovi sa feldspatom i gvoždjem, koji se raspadaju, ostavljajući debele slojeve pjeskovite zemlje, koja je mahom crne boje. Ali i pored ovakog sastava, sva zemlja nije tako plodna, naročito onaj dio, koji je preko ljeta bez vode. Najplodniji dio obiju oblasti pruža se dolinom Pčinje. Zemljište je ovdje vrlo plodno, a ovdje se nalaze i mnogi čiflici. Slavište je istočni dio oblasti, koji se pruža do planine Lisca.

Kroz Slavište protiče Kriva Reka, koja ulazi iz Psačke klisure i izlazi iz Slavišta kroz Kavaklijsku klisuru.

Najvažniji je dio Slavišta koja se pruža od Rankovca do Psačke klisure, uz Krivu Reku. To je aluvijalna ravan, koja je najniža i u isto vrijeme i najplodniji dio Slavišta. Cijelom je ravnicom razvedena vodama Kriva Reka po njivama, baštama i bogatim pašnjacima. U slaviškom polju proizvodi se čuveni slaviški kupus, kojim se snabdjeva cijela okolina, i od koga se velika količina izvozi na kumanovski trg.

Na sjevernoj ivici ove ravni uzdiže se terasa 15—20 metara, od koje počinje prostrana, plodna ravan, gdje su glavne usevne biljke mak i žito. Od ovih posljednjih najviše se gaje kukuruz i pšenica. Odavde, pa dalje na istok, nastavlja se velika šljivarska oblast sa čuvenim šljivarima palanačke kaze, koji se pružaju čak u čustendilski i maleški kraj.

Najljepšim šljivarima, Jabučarima, kruškarima obiluje manastir Sv. Joakim i njegova okolina, u blizini varoši Krive Palanke. Od manastirskih voćnjaka, pa duž Goleme Reke, s jedne i s druge strane, sve do Psače, pružaju se sami voćnjaci, među kojima ima najviše šljivara. Najbolji su šljivari s desne strane rijeke na uzvišicama ka sjeveroistoku, gdje su sela Gaber, Gradac, Ostiše i Dubrovice, a među njima najčuveniji su dubrovički.

Interesantno je pomenuti, da u varoši Krivoj Palanci svaka kuća ima baštu sa voćkama, u kojoj su, pored šljiva, kajsije, breskve, jabuke i kruške vođenjače. Breskve ovdje imaju izgled i oblik crvenih okruglih jabuka.

Pored voćnjaka, na podnožju planine Martinice, s lijeve strane, i Blagog Kamena s desne strane Krive Reke, nalaze se vinogradi, od kojih su najčuveniji u selu Konopnici. Po ovim planinama pasla su i mnogobrojna stada krupnih i mlječnih ovaca, koja su za vrijeme rata zatrta. S lijeve strane, u Krivu Reku se uliva Dugačka Reka.

Uopšte uzev, u ovome se kraju stanovnici mahom bave voćarstvom, vinogradarstvom i stočarstvom, a u maloj mjeri gajenjem žitnih biljaka. Po ranjoj podjeli za vrijeme turske vladavine, samo je palanačka kaza davala godišnje preko 1.500.000 oka šljiva, a oko 300.000 oka jabuka.

Od žitnih biljaka gaji se u ovome kraju poglavito raž.

Pored spomenutih glavnih zanimanja stanovnici se po planinskim mjestima bave još preradom drvene gradje i ugljarstvom. Po planinskim mjestima, naročito u opštinama duračkoj, rečkoj i trnavskoj, napasaju ljeti Kucovlasi svoja stada i prave običan ovčarstvo i kaškavaj, a oko Mitrova-Dana silaze u škopsko polje. U ovoj oblasti, naročito u Krivopalanačkoj, narod se bavi uveliko i gajenjem svilene bube, što je sve sada za vrijeme rata stalo.

Stanovnici spomenutih oblasti slovenskog su porijekla i od Sredoreka pa sve do bugarske granice nazivaju se šopovima, a oblast šopluk. Šopovima često nazivaju i stanovništvo slovenskog porijekla u Ovčem Polju, Štipu, Radovištu i Strumici. Karakterne su osobine šopa: povučenoš, vrijednoća i štedljivost.

Osim stanovništva slovenskog porijekla ima mnogo Turaka, a u neznatnom broju Vlaha i Cigana.

5. Kračovo, Lesnovska i Zletovska okolica.

Kračovo je nekad važilo kao centar rudokopa ove okoline. Leži na Tabučkoj rijeci. Stara je varoš, ali je na vrlo lijepom položaju. U varoši su mnoge dubodoline i jaruge, te su mnoge ulice povezane mostovima. Uopšte cijela varoš pravi lijep utisak.

U okolini Kračova gaji se vrlo dobar mak i duvan, a gaje se i žitne biljke, poglavito raž.

Lesnovska okolina, u kojoj je manastir Lesnovo, čuvena je sa kamenolomom. Manastir postoji od prije 500 godina. Podigao ga je Oliver vojvoda,

Idući Zletovu nastaje zletovska okolina, u kojoj se poglavito gaji duvan i mak. Zemlja je više crvenkasta. Prema samom Zletovu, s lijeve strane obale, duž Zletovske rijeke, pružaju se sama duvaništa. Osim Zletova i njegove okoline, gaji se čuveni duvan i u selima: Šopskom, Rudaru, Barbarevu, Probištinu, Kalništu, Nekar i Ratovcima. U najvećim količinama i sa najboljim kvalitetom gaji se mak u selu Bunjanu i Gubici. I ovdje se mak redovno svake godine iznosi na kumanovski trg.

I u ovoj je oblasti isto stanovništvo kao i u Sredoreku, Stracinu i Slavištu.

6. Ovče Polje.

Ovče Polje predstavlja visoravan, koja se izdiže iznad škopske ravnice za 100—150 metara. Ono je ogradjeno: sa zapada Vardarom, od ušća Pčinje do ušća Bregalnice; sa sjevera nizom planina, koje su razvodje Bregalnice i Krive Reke; sa zapada razvodjem rijeke Zletovske i Azmaka; i sa južne planinskim kosama i brdima, među kojima je najveća Bogosavac, sa visinom od 550 metara. Ovče Polje dugačko je sa sjevera na jug 40—50 kilometara, a široko sa istoka na zapad oko 30 kilometara. Zahvata prostor oko 14.000 kv. km. Od rijeke najveća je Azmak, a od najvećih i najglavnijih je mjesta Sv. Nikola, i Ovče Polje, kao i Škopska Kotlina, bilo je nekada jezero. Jugosloveni dio Ovčeg Polja, koji se pruža prema desnoj obali Bregalnice, u blizini Štipa, zove se Ježevo Polje.

Ovče Polje ima zgodne komunikacije sa Škopskom oblast i oblastima Stare Srbije i Mačedonije. Od raznih putova, najglavniji su: veleški put, sereški put i šipsko-veleški put. No od svih njih, od kako je proradila vardarska željeznica, ostao je u važnosti samo šipsko-veleški put.

Zbog otvorenosti u svima pravcima, klima je na Ovčem Polju ekvatorijalna, no u ma kom dijelu Stare Srbije, naročito je jako izloženo nepogodama i olujama. Zima je oštra, ljeto je žarko i bez kiša. Zato znatni dijelovi imaju ljeti izgled stepa i samo se po slatnima vidi zelenilo.

Sunčani zraci preko ljeta vrlo jako peku. Skoro nigdje nema drveta ni hladnoće. Stanovništvo dobija drvo za gradnju iz Velesa. U oskudici drva za gorivo vatru se loži isušenom baljgom, koju pomešaju sa slanom i osuše na zidovima od kuća. No na prljanju mešana Ovče Polje nije bilo uvijek golo. I sada se vidi na sjevernoj ivici drveće, a oko sela Džuman i Čeleševa ima i lisnate šume.

Od svih dijelova Ovčeg Polja najplodnije je Sv. Nikolsko polje, pa zatim dolina rijeke Azmaka. Ovdje su glavni proizvodi mak i pšenica, a ima i nešto vinograda.

Sela su rijetka, a mahom i čiflici. Čistih slovenskih sela ima u sjeverozapadnom dijelu ispod Bogosavca, a u južnom dijelu prevladaju turska sela.

Turci su Inrući, koji su se doselili iz Male Azije. Oni su fizički nerazvijeni, iznjuren i najnekulturniji u ovom kraju. Pročivnost su prema njima Turci, zvani Konjari. I oni su iz Male Azije, ali su fizički jači, trezveni i relativno vrlo radni. Kuće su sve od čerplja, prokrivene slamom i čine vrlo bijedan utisak.

Na Ovčem Polju je glavno mjesto Sv. Nikola, koji je u isto vrijeme upravni i trgovinski centar ovoga kraja.

(Nastaviće se).

Uputstvo za pravljenje pekmeza i marmelade.

(Nastavak).

Pekmez od jabuka.

Postupak je sličan kao i kod pekmeza od trešanja. Jabuke se najpre operu i iskrizaju u parčiće i onda kuvaju u šerpi odnosno dobro kalajisanom kotlu ili kazanu. Pošto su jabuke čvršće od trešanja i šljiva, da bi se potpuno razmekšale, preivorile u kašastu masu, sud u kome se jabuke kuvaju poklopi se sa poklopecem ali poklopac nije neophodno potreban t. j. ovdje se upotrijebi kuvanje u pari. Pri ovom parnom kuvanju jabukama se ne dodaje nimalo vode, jer bi dodavanje vode samo usporavalo rad pri kuvanju pekmeza. Kad su jabuke na ovaj način u pari kuvane dobro razmekšane, onda se ova jabučna kaša propušta kroz sito ili mašinu za cijedjenje, da se oslobodi peteljki i sjemki. Zatim se ovako procijedjena kaša ponovo izruči u šerpu odnosno kotao ili kazan, gdje se dalje kuva do zgušnjavanja u pekmez. Pekmez treba neprestano miješati, dok se sasvim ne ukuva. Čim se pekmez počne ukupčavati, može se dodati radi boljeg ukusa nešto cimeta, karanfilića, limunove ili pomorandjine kore ili nekoliko zelenih oraha sa zelenim ljusurama, a radi bojadisanja zovine bobice ili bobice od borovnice.

Gotov pekmez izruči se u tegle, čupove, kačice, čabrove, pa se na otvoru pokriju pergamentnom hartijom i povežu. I sve dalje što je rečeno kod pekmeza od trešanja kako treba vruć pekmez, da se sipa u zagrijane sudove može se i ovdje ponoviti kod pekmeza od jabuka.

Ako se za pekme upotrijebe velike staklene tegle sa zatvaračem ili limene kutije sa zatvaračem, onda otpadaju sve predohrane za bolje čuvanje pekmeza.

Pekmez od šljiva magjarki.

Bogata berba šljiva vrlo je pogodna za izradu pekmeza, jer dobro izradjen pekmez održi se nekoliko godina. Za pekmez se uzimaju jesenje šljive zvane magjarke, a magjarke zato, što se od njih pravi madžun.

Pri izradi ovoga pekmeza glavna je stvar uzeti za pekmez zrele i slatke šljive posljednje berbe, jer su ove šljive ponajmanje crvljive i one su najbolje za kuvanje, što sadrže najviše šećera. Vajdenje koštica kao što se to radi kod pekmeza za domaću potrebu, nije potrebno kad se tiče izrade pekmeza u većoj količini. Šljive se najprije operu, trule i crvljive se odbace, a zdrave se kuvaju u dobro kalajisanom kotlu ili kazanu, koji je prethodno dobro očišćen i malo sa uljem premazan da se pekmez ne prilijepi za zidove kazana. Na 100 kg. šljiva dovoljno je dodati sa 5—6 litara vode, jer same šljive pri kuvanju dovoljno soka otpuštaju.

Pekmez se kuva pri jakoj vatri i potrebno je često miješati sa mješalom — motkom ili velikom drvenom kašikom, da se dobije jednolika masa. Čim su šljive toliko omekšale, da se pritisnute prstom lako zgnječe treba vatru utišati, pa se onda kaša od šljiva propušta kroz rešetko sa okcima veličine jedne četvrtine do jedne polovine santimetra, koje stoji nad činijom i drugim kakvim većim sudom. Košticke koje ostanu u rešetku, osuše se i daju dobar materijal za gorivo. Sa mašinom za cijedjenje voćne kaše ovaj se posao mnogo lakše i brže vrši, nastuduje se vrijeme i snaga.

Za dalji rad kolao, odnosno kazan ponovo se očisti, unutrašnje strane kazana još jedanput se premažu uljem i onda se procijedjena kaša sipa u kazan, da se dalje kuva do zgušnjavanja u pekmez. Treba održavati ravnomjernu i postojanu vatru, a tako isto ravnomno miješati pekmez sa mješalom, jer se čestim miješanjem sprječava zagorevanje pekmeza. Toga radi može se još nekoliko većih komada bjelutkovog (šljunčanog) kamena melnuti na dno kazana da se sprječava prljanjanje pekmeza za zidove kazana, a pri miješanju ovo je kamenje stalno u kretanju, a to sprječava prljanjanje.

Čim počne pekmez da se zgušnjava onda je vrijeme da se doda začini. To je stvar ukusa, to može biti cimet, ka'anfilić, korijander ili muskatov oraščić. Ovi začini mogu dobiti u drogeriji ili delicatesnoj radnji.

Od četiri pomenuta začina najbolji je način za pekmez od šljiva cimet i zato je pomenut na prvom mjestu.

Čim se pekmez pri miješanju počne ukupčavati, onda je gotov. Radi boljeg čuvanja još vreo pekmez izruči se u zagrijane emaljirane (gledjane) lonce, čupove, kačice, čabrove, bureta, da se gornji sloj pekmeza zasuš i napravi skramu, koja služi kao zaštita.

Ako se za pekmez upotrebe visoke plehane kutije sa zatvaračem, onda sve pomenute predohrane radi boljeg čuvanja nisu potrebne.

Još treba površinu pekmeza pokriti arđjom natopljenom ljutom rakijom ili rumom. Na svom i hladovitom mjestu pekmez se može očuvati vrlo dugo, a da se ne ubudja i ne uskisne.

Gust pekmez može se preraditi u osušen pekmez na ovaj način. Od gustog pekmeza napravi se rijedak, židak pekmez sa dodatkom vode, koji se osuši u peći u aparatu za sušenje. Ovaj osušen pekmez može se čuvati u svakom suvom prostoru.

Najposlije treba pomenuti, da se može praviti i mješovit pekmez od šljiva, jabuka, krušaka, bundeve ili šargarepe. I ako šargarepa ne spada u voće nego u povrće, ona se može dodavati šljivama pri pravljenju pekmeza, a i drugom voću pri pravljenju marmelade, jer šargarepa sadrži veliku količinu šećera. Ovaj dodatak šargarepe najbolje je da bude kao istrugana šargarepa. Ovaj pekmez od raznog voća i šargarepe, to je pekmez manje kakvoće — kvaliteta, ima blag ukus i on se mora vrlo dobro ukuvati, inače se ne može održati.

Pekmez od džanarika.

Pekmez se može praviti i od prolječnih malih šljiva plave, žute, crvene i bijele boje, koje se zovu džanarika, u okolini Beograda piskavci, u Palanci migavci, a u južnoj Srbiji prkače. Sirove, svježe džanarike su slake, ukusne, a pri kuvanju postaju kisele. Da se tome doskoti, da se popravi ukus džanarika, treba na svaki litar voćne kaše džanarika dodati dvije velike dobro istrugane šargarepe, jer kao što je pomenuto šargarepa sadrži veliku količinu šećera. Na ovaj isti način sa dodatkom istrugane šargarepe mogao bi se praviti pekmez i od velikih okruglih šljiva, koje se zovu ringlovke, samo su ringlovke za pekmez dosta skupe, a džanarike su vrlo jeftine. Na isti način sa dodatkom istrugane šargarepe kuva se pekmez i od ranih šljiva, zvanih ranke.

Pekmez od bobica borovnice.

Bobice borovnice najprije se dobro operu u vodi i pošto se dobro ocijede od vode kuvaju se bez dolivanja vode dok se dobro ne razmekšaju i pekmez je gotov. Ko voli sladji pekmez, treba dodati na litar kaše bobica 100 grama sitnog, tucanog šećera.

Borovnica kao što joj i ime kaže raste po višim gorama, gdje ima borove šume i prema tome samo se u tim planinskim krajevima ovaj pekmez može praviti.

Pekmez od zovinih bobica.

Zrele bobice zovine operu se u vodi i pošto se dobro ocijede od vode, ku-

Što će sve uništiti podmornice.

Tko u okviru naših domaćih prilika promatra nevolje naše herojske obrambene borbe, ne može — makar bio baš i čitač novina, predočiti jasnu sliku o haraćenju, koji je proizvela u duhovima neutralnog inozemstva engleska propaganda. U tu svrhu izdane svote moraju se neizmjerne biti. Za Ameriku samo nije odviše, ako kažemo, da je potrošena najmanje jedna milijarda kruna. Veli se, da je u Americi prigodom posljednje izborne kampanje izbila na površinu posebna vrst ljudi t. zv. „stump speakers“ koji u demokratiskim toli u republikanskim rodovima, ljudi, koji su potpunim uvjerenjem ustali protiv njemačkom mi i arizmu i upućivali na osuštost njemačke izazuje zbog bezobrazbenog položaja američke obale. Takovi „pučki govornici“ stoji više novaca nego li advokati. Da je englesko zlato već u ljetu god. 1914. u izobilju pričalo američkoj štampi, moglo se opaziti iz momentanog preokreta, koji su mnoge američke novine, koje su do pred kratko vrijele prije oduševljeno pozdravljale njemačkog cara, počimile, prešavši u logor najrabijantijih njemco-ždera. U Newyorku je n. pr. obće poznato, da su mnogi City-Editori, koji su prije rata živili u vrlo skromnim prilikama u Boarding kućama, nenadano najmlti vile u najotimjenijim predjelu grada Yonkers. Sjedinjene Države bile su poplavljene engleskim emisarima, Tamo, gdje se nije moglo ništa polučiti novcem, poduzeta su druga sredstva. James Gordon Bennett n. pr. izdavač „Herald“, primljen je usprkos svoje tamne prošlosti nenadano u krug engleskog visokog plemstva, te se natjecao sebi ravnim engleskim kolegama Lordom Northleiffom u dnevnim napadajima na Nijemce. I mladi Pulitzer, čiji je otac, osnivač „Worlda“, u Temešvaru bosonog trčkarao ulicama i prodavao žigice, sa zadovoljstvom je svoje snobističke taštine prešao u logor Engleza. Tako je cjelokupna američka štampa, sa iznimkom Hearst-ove grupe stvorila centralnim vlastima neugodni položaj, koja je nebrojene skupocjene publikacije, mrznje pune pamflete, sa pravim umjetničkim ilustracijama, pomoću čitave kazališne i film-literature o njemačkim „barbarstvima“ rasturila u svijet i tako oduzela američkom javnom mnijenju slobodan sud. Wilson mogao je nesmetano u maski profesora humaniteta onu politiku tjerati koja je služila isključivo interesima moćne grupe Morganove.

Posve tako se radilo i u Holandiji, Minher Schroeder sjedio je u svojoj uredničkoj sobi lista „Telegraf“ i razmišljao o tom, kako će isplatiti svoje slagare. Uo mu prispje jedan šek sa šest brojka iz Downing-Streeta, a sa buknućem rata njegove su zakutni listić najedno pretvorio u bogato i najraširenije glasilo Holandije. Od šestorice putnika u željezničkom vozu moglo se vidjeti, svo su šestorica bili zadubljeni u štampanu ogromnu plahtu „Telegrafa“, koji je dnevno rigao otrov i žuč na „proklete Nijemce.“ Onda je došao ulaz u Belgiju, a Raemacker je izdavao svaki drugi dan svoje crvenom bojom, vraškom prkošljivošću risane kartone proti kacigama. Belgijski su bjegunci poplavili zemlju, okužili ju i onečistili. No niti jedan se glas nije proti tome digao. Gospodin Nigh od „Rotterdamchen“ i svi se ostali novinari pokunjiše pred tiranijom „Telegrafa“. Bitka u Holandiji za ententu već je bila dobivena. Da su engleski konzulati dnevno ulice poplavili posebnim besplatnim izdanjima u holandijskom jeziku, zapravo nije bilo niti više potrebno.

Svi ovi pokušaji Engleske urodili su dobrim plodom, jer se u Holandiji uvrijelo neiskorjenjivo uvjerenje, da je prava neutralnost samo onda, ako se slijepo pokoravaju diktatima Engleske, koja je „dobročinac čitavog svijeta.“ I tako je mogla Engleska bez buke svoje željezne čaporke zasjeći u tonli život Nizozemske, a oživotvorenje „Niederland Overzee Trust“-a, jednog od najvažnijih sredstava za ograničenje sirovina centralnim vlastima, bila je činjenica. Ovo ne bi bilo nikad moguće, kad bi se bio digao pravodobno glas, koji bi upozorivao na ovu opasnost, glas koji bi bio kadar da prikaže pririvene grožnje razbojnika holandijskih kolonija u slučaju ustručavanja kao bezobrazni bluf (humbug) John Bulla; glas koji bi se bio onda, kada je još bilo vremena, prizvao na moć jedinstvenog otpora svih neutralnih država, ali žalost takovih glasova nije bilo.

Baš u času, kad je „Deutschland“ po prvi put pristao uz obalu Sjedinjenih država, veli Aleksander W. Neumann, pisac ovih redaka, vozio sam se u značnu kolima švicarske željeznice od Zariha preko Berna u Gens. Imao sam prilično vremena, da pravim ispredjivanja između pisanja štampe, Njemačka štampa švicarske zadovoljila se n. pr. tim, da je dotičnu značnu vijest samo približila, ostajući kod toga posve hladna. Francuska štampa naprotiv donijela je zajedno sa viješću i žučljivi napadaj suprot „protunarodnog“ postupka njemačkih gusara, sa svim mo-

vaju se dok se ne pretvore u kašastu masu. Na svaki kilogram bobica treba dodati ½ šećera. Kuvanje pekmeza traje samo ½ sata. No ako se ovaj pekmez vrlo gusto ukuva, dodatak šećera nije potreban. Ovaj se pekmez može kuvati i zimi od osušenih zovinih bobica.

gućim predlozima, za proteste američke vlade. To je bilo dovoljno prozorno: Nijemci su u svom ponosu mirno puštali da stvari idu svojim redovitim tokom, dok su za alirce počeli smjesta djelovati samostalno plaćeni moždani, po mogućnosti još više šovinistički, nego li u neprijateljskoj zemlji.

Grof Saša Kolovrat imao je prilike da u osvojenoj Rumunjskoj gleda neprijateljske filme i nije se mogao suspreći, da se ne zadivi nad njihovom usavršenošću. No on bi ih tek morao gledati vani u neutralnim pozorištima, gdje su uz pripomoć plaćenih agenata provokatera dali povoda burnim aklamacijama za ententu. Razumije se, da to košta mnogo, vrlo mnogo novaca, ali se isplaćuje. Bilo bi inače moguće na očigled činjenica, da centralne vlasti drže zaposjednuto preko 541.817 kvadratih kilometara neprijateljskog područja, ovoliko hladnokrvnost pridržati?

No sav taj silni novac, koji je ententa sipala u obilnoj mjeri u propagandističke svrhe a i danas ga još na pregršti sipa u buktajućoj Rusiji, uzaludno je potrošen. Jer podmornice će nesamo razoriti neizmjerne brodske prostore, već će one ujedno raspršiti i nadu u Englesku, u koju gledaju sporazumaši kao u kakvog mesiju, koji bi im imao donijeti spas. A ne će da uvide, kako se već danas ponosi Albion kopca u svojoj vlastitoj kaluži, koju je zamutio. Napokon će morati i trijezvenost nadvladati opojnost zaslijepljenih elemenata, a sa ovom će spoznajom odjeknuti širom svijeta i oslobodjenje čovječanstva od nasilnog gospodstva onog nadutog naroda, koji je svoje težnje podjamljivanja mogao nekažnjeno kroz stoljeća provoditi. A taj su narod Englezi.

D. K.

Pažnja našim čitaocima.

Iz Zeneve žale nam se naši pretplatnici i čitaoci, da mnoge ličnosti iz Srbije, obračunajući se oglasima sa raznim molbama, i ako opširno, zaboravljaju redovito najpotrebnije podatke. Za o se skreće pažnja svakome, da izostavlja sve izlišno, a redovno da označuje, i to: 1. Oni koji raspisuju o čima, da u vijek jasno i čitljivo označuju adrese kako svoje tako i onih za koje žele dobiti odgovora, svakad odvojeno za svako pojedino lice.

2. Oni, koji potražuju ma šta drugo, da pored tačne adrese jasno označe, šta i na kom osnovu to traže. Šta je ko po zvanju ili zanimanju. Naročito žene ili djeca, da označe pored imena još i zvanje ili zanimanje muževa ili očeva i gdje su sada, ako su u životu.

3. Oni koji su do sada ma šta primili i ma od koga, nije potrebno da ponavljaju, osim promjene odrese.

4. U jednom oglasu ne treba miješati više lica ili drugih pitanja.

Bez ovakog reda čitaocima je u Zenevi nemoguće preduzimati ma šta, po nejasnim molbama.

Jovan Premović.

Podpomaže probavu, luči sluz, oblažuje kiselinu.

MATTONI-EV
GISSHÜBLER
ČISTA PRIRODNA ALKALIČNA
KISELICA

Heinrich Mattoni d. d. Beč i Karlsbad.
Glavno skladište za Srbiju: U vojnom prometu stojeća Ljekarna Protić, Beograd, Kralja Milana ulica 87.

Ekspozitura peštanske-ugarske
„Komerzialne Banke“
u Beogradu — Knez Mihajlova 50.

GLAVNA UPRAVA CES. I KR. MONOPOLA PETROLEJA I ŠPIRITA.

Bavi se svima bankarskim poslovima, pošiljka novca iz Austro-Ugarske i za Austro-Ugarsku, savezničke i neutralne države. Specijalno odjeljenje za šiljanje novca ratnim zarobljenicima i interniranima. Prima uloge i obavlja mlijanje novca po najkulantnijim dnevnim kursovima. Zasebno odjeljenje za robu za sve vrste trgov. poslova.

Osnovna glavnica i pričuve
232.000.000 kruna.

Narodna privreda.

Zemlja i klima

u Staroj Srbiji i Mačedoniji.

(Nastavak).

3. Sredorek, Stracin i Slavište.

Pod gornjim imenom obuhvaćena je oblast između Pčinje i Krive Reke, koja je sa sjevera ograničena planinom Kozjakom, a sa istoka planinom Liscom. Sredorek i Stracin, i po položaju i po geološkom sastavu, čine jednu cjelinu — s tom samo razlikom, što je Stracin nešto viši i čini vezu sa Slavištem, koje se, kao ovalna kotlina, pruža na istok od planine Lisca.

Sredorek i Stracin izgledaju kao velika ploča sa kupastim golim vrhovima. Zemljište u ovim dvjema oblastima predstavljaju trahitski tufovi sa feldspatom i gvozdjem, koji se raspadaju, ostavljajući debele slojeve pjeskovite zemlje, koja je mahom crne boje. Ali i pored ovakvog sastava, sva zemlja nije tako plodna, naročito onaj dio, koji je preko ljeta bez vode. Najplodniji dio obiju oblasti pruža se dolinom Pčinje. Zemljište je ovdje vrlo plodno, a ovdje se nalaze i mnogi čiflici. Slavište je istočni dio oblasti, koji se pruža do planine Lisca.

Kroz Slavište protiče Kriva Reka, koja ulazi iz Psačke klisure i izlazi iz Slavišta kroz Kavaklijsku klisuru. Najvažniji je dio Slavišta koja se pruža od Rankovca do Psačke klisure, uz Krivu Reku. To je aluvijalna ravan, koja je najniži i u isto vrijeme i najplodniji dio Slavišta. Cijelom je ravnicom razvedena vodama Kriva Reka po njivama, baštama i bogatim pašnjacima. U slaviškom polju proizvodi se čuveni slaviški kupus, kojim se snabdjeva cijela okolina, i od koga se velika količina izvozi na kumanovski trg.

Na sjevernoj ivici ove ravni uzdiže se terasa 15—20 metara, od koje počinje prostrana, plodna ravan, gdje su glavne usevne biljke mak i žita. Od ovih posljednjih najviše se gaje kukuruz i pšenica. Odavde, pa dalje na istok, nastavlja se velika šljivarska oblast sa čuvenim šljivarima palanačke kaze, koji se pružaju čak u čustendilski i maleški kraj.

Najljepšim šljivarima, jabučarima, kruškarima obiluje manastir Sv. Joakim i njegova okolina, u blizini varoši Krive Palanke. Od manastirskih voćnjaka, pa duž Goleme Reke, s jedne i s druge strane, sve do Psače, pružaju se sami voćnjaci, među kojima ima najviše šljivara. Najbolji su šljivari s desne strane rijeke na uzvišicama ka sjeverozluku, gdje su sela Gaber, Gradac, Osišće i Dubrovci, a među njima najčuvaniji su dubrovički.

Interesatno je pomenuti, da u varoši Krivoj Palanci svaka kuća ima baštu sa voćkama, u kojoj su, pored šljiva, kajsijske, breskve, jabuke i kruške vode-njače. Breskve ovdje imaju izgled i oblik crvenih okruglih jabuka.

Pored voćnjaka, na podnožju planine Martinice, s lijeve strane, i Blagog Kamena s desne strane Krive Reke, nalaze se vinogradi, od kojih su najčuvaniji u selu Konopnici. Po ovim planinama pasla su i mnogobrojna stada krupnih i mlječnih ovaca, koja su za vrijeme rata zatrla. S lijeve strane, u Krivu Reku se uliva Dugačka Reka.

Uopšte uzet, u ovome se kraju stanovnici mahom bave voćarstvom, vinogradarstvom i stočarstvom, a u maloj mjeri gajenjem žitnih biljaka. Po ranjoj podjeli za vrijeme turske vladavine, samo je palanačka kaza davala godišnje preko 1,500.000 oka šljiva, a oko 300.000 oka jabuka.

Od žitnih biljaka gaji se u ovome kraju poglavito raž.

Pored spomenutih glavnih zanimanja stanovnici se po planinskim mjestima bave još preradom drvene građe i ugljarstvom. Po planinskim mjestima, naročito u opštinama duračkoj, rečkoj i trnavskoj, napasaju ljeti Kucovlasti svoja stada i prave običan ovčiji sir i kačkavalj, a oko Mitrova-Dana silaze u škopsko polje. U ovoj oblasti, naročito u krivopalanačkoj, narod se bavi uveliko i gajenjem svilene bube, što je sve sada za vrijeme rata stalo.

Stanovnici spomenutih oblasti slovenskog su porijekla i od Sredoreka pa sve do bugarske granice nazivaju se šopovima, a oblast šopluk. Šopovima često nazivaju i stanovništvo slovenskog porijekla u Ovčjem Polju, Stipu, Radovištu i Strumici. Karakterne su osobine Šopa: povučenost, vrijednost i štedljivost.

Osim stanovništva slovenskog porijekla ima mnogo Turaka, a u neznatnom broju Vlaha i Cigana.

5. Kratovo, Lesnovska i Zletovska okolica.

Kratovo je nekad važilo kao centar rudokopa ove okoline. Leži na Tabackoj rijeci. Stara je varoš, ali je na vrlo lijepom položaju. U varoši su mnoge dubodoline i jaruge, te su mnoge ulice povezane mostovima. Uopšte cijela varoš pravi lijep utisak.

U okolini Kratova gaji se vrlo dobar mak i duvan, a gaje se i žitne biljke, poglavito raž.

Lesnovska okolina, u kojoj je manastir Lesnovo, čuvena je sa kamenolomom. Manastir postoji od prije 500 godina. Podigao ga je Oliver vojvoda,

Idući Zletovu nastaje zletovska okolina, u kojoj se poglavito gaji duvan i mak. Zemlja je više crvenkasta. Prema samom Zletovu, s lijeve strane obale, duž Zletovske rijeke, pružaju se sama duvaništa. Osim Zletova i njegove okoline, gaji se čuveni duvan i u selima: Šopskom, Rudaru, Barbarevu, Probištinu, Kalništu, Nekar i Ratovcima. U najvećim količinama i sa najboljim kvalitetom gaji se mak u selu Bunjanu i Gubici. I ovdje se mak redovno svake godine iznosi na kumanovski trg.

I u ovoj je oblasti isto stanovništvo kao i u Sredoreku, Stracinu i Slavištu.

6. Ovče Polje.

Ovče Polje predstavlja visoravan, koja se izdiže iznad škopske ravnice za 100—150 metara. Ono je ogradijeno: sa zapada Vardarom, od ušća Pčinje do ušća Bregalnice; sa sjevera nizom planina, koje su razvodje Bregalnice i Krive Reke; sa istoka razvodjem rijeke Zletovšice i Azmaka; i sa južne planinskim kosama i brdima, među kojima je najveća Bogosavac, sa visinom od 550 metara. Ovče Polje dugačko je sa sjevera na jug 40—50 kilometara, a široko sa istoka na zapad oko 30 kilometara. Zahvata prostor oko 14.000 kv. km. Od rijeke najveća je Azmaka, a od najvećih i najplodnijih je mjesto Sv. Nikola. I Ovče Polje, kao i Škopska Kotlina, bilo je nekada jezero. Jugostočni dio Ovčeg Polja, koji se pruža prema desnoj obali Bregalnice, u blizini Štipa, zove se Ježevo Polje.

Ovče Polje ima zgodne komunikacije sa Škopskom oblast i oblastima Stare Srbije i Mačedonije. Od raznih putova, najvažniji su: veleški put, se-rekski put i štipsko-veleški put. No od svih njih, od kako je proradila vardarska željeznica, ostao je u važnosti samo štipsko-veleški put.

Zbog otvorenosti u svima pravcima, klima je na Ovčjem Polju ekvatorialna, no u ma kom dijelu Stare Srbije, naročito je jako izloženo nepogodama i olujama. Zima je oštra, ljeto je žarko i bez kiša. Zato znatni dijelovi imaju ljeti izgled stepa i samo se po slatnjama vidi zelenilo.

Sunčan zraci preko ljeta vrlo jako peku. Skoro nigdje nema drveta ni hladnoće. Stanovništvo dobija drvo za gradnju iz Veslea. U oskudici drva za gorivo vatru se loži isušenom baljegom, koju pomešaju sa slamom i osuše na zidovima od kuća. No po pričanju meštana Ovče Polje nije bilo uvijek golo. I sada se vidi na sjevernoj ivici drveće, a oko sela Džumanli i Čeleseva ima i lisnate šume.

Od svih dijelova Ovčeg Polja najplodnije je Sv. Nikolsko polje, pa zatim dolina rijeke Azmaka. Ovdje su glavni proizvodi mak i pšenica, a ima i nešto vinograda.

Sela su rijetka, a mahom i čiflici. Čistih slovenskih sela ima u sjeverozapadnom dijelu ispod Bogosavca, a u južnom dijelu prevladaju turska sela.

Turci su Inrući, koji su se doselili iz Male Azije. Oni su fizički nerazvijeni, iznjurenli i najnekulturniji u ovom kraju. Pročivnost su prema njima Turci, zvani Konjari. I oni su iz Male Azije, ali su fizički jači, trezveni i relativno vrlo radni. Kuće su sve od čerplja, prokrievne slamom i čine vrlo bijedan utisak.

Na Ovčjem Polju je glavno mjesto Sv. Nikola, koji je u isto vrijeme upravni i trgovinski centar ovoga kraja.

(Nastavlja se).

Uputstvo za pravljenje pekmeza i marmelade.

(Nastavak).

Pekmez od jabuka.

Postupak je sličan kao i kod pekmeza od trešanja. Jabuke se najpre operu i iskrizaju u parčice i onda kuvaju u šerpi odnosno dobro kalajisanom kotlu ili kazanu. Pošto su jabuke čvršće od trešanja i šljiva, da bi se potpuno razmekšale, pretvorile u kašastu masu, sud u kome se jabuke kuvaju poklopi se sa poklopecom ali poklopac nije neophodno potreban t. j. ovdje se upotrijebi kuvanje u pari. Pri ovom parnom kuvanju jabukama se ne dodaje nimalo vode, jer bi dodavanje vode samo usporavalo rad pri kuvanju pekmeza. Kad su jabuke na ovaj način u pari kuvane dobro razmekšane, onda se ova jabučna kaša propušta kroz sito ili mašinu za cijeđenje, da se oslobodi peteljki i sjemki. Zatim se ovako procejedjena kaša ponovo izrači u šerpu odnosno kotao ili kazan, gdje se dalje kuva do zgušnjavanja u pekmez. Pekmez treba neprestano miješati, dok se sasvim ne ukva. Čim se pekmez počne ukupčavati, može se dodati radi boljeg ukusa nešto cimeta, karanfilića, limunove ili pomorandjine kore ili nekoliko zelenih oraha sa zelenim ljušturama, a radi bojadisanja zovine bobice ili bobice od borovnice.

Gotov pekmez izrači se u tegle, čupove, kačice, čabrove, pa se na otvoru pokriju pergamentnom hartijom i povežu. I sve dalje što je rečeno kod pekmeza od trešanja kako treba vruc pekmez, da se sipa u zagrijane sudove može se i ovdje ponoviti kod pekmeza od jabuka.

Ako se za pekmez upotrijebe velike staklene tegle sa zatvaračem ili limene kutije sa zatvaračem, onda otpadaju sve predohrane za bolje čuvanje pekmeza.

Pekmez od šljiva magjarki.

Bogata berba šljiva vrlo je pogodna za izradu pekmeza, jer dobro izradjen pekmez održi se nekoliko godina. Za pekmez se uzimaju jesenje šljive zvane magjarke, a magjarke zato, što se od njih pravi mađzun.

Pri izradi ovoga pekmeza glavna je stvar uzeti za pekmez zrele i slatke šljive posljednje berbe, jer su ove šljive ponajmanje cvrlije i one su najbolje za kuvanje, što sažre najviše šećera. Vajdenje koštica kao što se to radi kod pekmeza za domaču potrebu, nije potrebno kad se tiče izrade pekmeza u većoj količini. Šljive se najprije operu, trule i cvrlije se odbace, a zdrave se kuvaju u dobro kalajisanom kotlu ili kazanu, koji je prethodno dobro očišćen i malo sa uljem premazan da se pekmez ne prilijepi za zidove kazana. Na 100 kg. šljiva dovoljno je dodati samo 5—6 litara vode, jer same šljive pri kuvanju dovoljno soka otpuštaju.

Pekmez se kuva pri jakoj vatri i potrebno je često miješati sa mješalom — motkom ili velikom drvenom kašikom, da se dobije jednolika masa. Čim su šljive toliko omeškale, da se pritisnute prstom lako zgncije treba vatru utišati, pa se onda kaša od šljiva propušta kroz rešetlo sa okcima velične jedne četvrtine do jedne polovine santimetra, koje stoji nad činijom i drugim kakvim većim sudom. Košticice koje ostanu u rešetlu, osuše se i daju dobar materijal za gorivo. Sa mašinom za cijeđenje voćne kaše ovaj se posao mnogo lakše i brže vrši, uštedjuje se vrijeme i snaga.

Za dalji rad kolao, odnosno kazan ponovo se očisti, unutrašnje strane kazana još jedanput se premažu uljem i onda se procijedjena kaša sipa u kazan, da se dalje kuva do zgušnjavanja u pekmez. Treba održavati ravnomjernu i postojanu vatru, a tako isto revnosno miješati pekmez sa mješalom, jer se čestim miješanjem sprječava zagorevanje pekmeza. Toga radi može se još nekoliko većih komada bjelutkovog (šljunčanog) kamena metnuti na dno kazana da se sprječava prijanjanje pekmeza za zidove kazana, a pri miješanju ovo je kamenje stalno u kretanju, a to sprječava prijanjanje.

Čim počne pekmez da se zgušnjava onda je vrijeme da se doda začini. To je stvar ukusa, to može biti cimet, ka-anfilic, korijander ili muska'ov oraščić. Ovi začini mogu dobiti u drogeriji ili delikatesnoj radnji.

Od četiri pomenuta začina najbolji je način za pekmez od šljiva cimet i zato je pomenut na prvom mjestu.

Čim se pekmez pri miješanju počne ukupčavati, onda je gotov. Radi boljeg čuvanja još vreo pekmez izrači se u zagrijane emaljirane (gledjosane) lonce, čupove, kačice, čabrove, bureta, da se gornji sloj pekmeza zasušiti i napravi skramu, koja služi kao zaštita.

Ako se za pekmez upotrebe visoke plehane kutije sa zatvaračem, onda sve pomenute predohrane radi boljeg čuvanja nisu potrebne.

Još treba površinu pekmeza pokriti artiljom natopljenom ljutom rakijom ili rumom. Na suvom i hladovitom mjestu pekmez se može očuvati vrlo dugo, a da se ne ubudja i ne uskisine.

Gust pekmez može se preraditi u osušen pekmez na ovaj način. Od gustog pekmeza napravi se rišedak, židak pekmez sa dodatkom vode, koji se osušiti u peći u aparatu za sušenje. Ovaj osušen pekmez može se čuvati u svakom suvom prostoru.

Najposlije treba pomenuti, da se može praviti i mješovit pekmez od šljiva, jabuka, krušaka, bundeve ili šargarepe. I ako šargarepa ne spada u voće nego u povrće, ona se može dodavati šljivama pri pravljenju pekmeza, a i drugom voću pri pravljenju marmelade, jer šargarepa sadrži veliku količinu šećera. Ovaj dodatak šargarepe najbolje je da bude kao istrugana šargarepa. Ovaj pekmez od raznog voća i šargarepe, to je pekmez manje kakvoće — kvaliteta, ima blag ukus i on se mora vrlo dobro ukuvati, inače se ne može održati.

Pekmez od džanarika.

Pekmez se može praviti i od prolječnih malih šljiva plave, žute, crvene i bijele boje, koje se zovu džanarika, u okolini Beograda piskavci, u Palancini migavci, a u južnoj Srbiji prkače. Sirove, svježe džanarike su slake, ukusne, a pri kuvanju postaju kisele. Da se tome doskoči, da se popravi ukus džanarika, treba na svaki litar voćne kaše džanarika dodati dvije velike dobro istrugane šargarepe, jer kao što je pomenuto šargarepa sadrži veliku količinu šećera. Na ovaj isti način sa dodatkom istrugane šargarepe mogao bi se praviti pekmez i od velikih okruglih šljiva, koje se zovu ringlovke, samo su ringlovke za pekmez dosta skupe, a džanarike su vrlo jeftine. Na isti način sa dodatkom istrugane šargarepe kuva se pekmez i od ranih šljiva, zvanih ranke.

Pekmez od bobica borovnice.

Bobice borovnice najprije se dobro operu u vodi i pošto se dobro ocijede od vode kuvaju se bez dolivanja vode dok se dobro ne razmekšaju i pekmez je gotov. Ko voli sladji pekmez, treba dodati na litar kaše bobica 100 grama sitnog, tučanog šećera.

Borovnica kao što joj i ime kaže raste po višim gorama, gdje ima borove šume i prema tome samo se u tim planinskim krajevima ovaj pekmez može praviti.

Pekmez od zovinih bobica.

Zrele bobice zovine operu se u vodi i pošto se dobro ocijede od vode, ku-

vaju se dok se ne pretvore u kašastu masu. Na svaki kilogram bobica treba dodati ½ šećera. Kuvanje pekmeza traje samo ½ sata. No ako se ovaj pekmez vrlo gusto ukva, dodatak šećera nije potreban. Ovaj se pekmez može ukuvati i zimi od osušenih zovinih bobica.

Što će sve uništiti podmornice.

Tko u okviru naših domaćih prilika promatra nevolje naše herojske obranbene borbe, ne može — makar bio baš i čitač novina, predočiti jasnu sliku o haračenju, koji je proizveo u duhovima neutralnog inozemstva engleska propaganda. U tu svrhu izdane svoje morale su neizmjerne biti. Za Ameriku samo nije odviše, ako kažemo, da je potrošena najmanje jedna milijarda kruna. Veli se, da je u Americi prigodom posljednje izborne kampanje izbila na površinu posebna vrst ljudi t. zv. „stump speakers“ koji u demokratskim toli u republikanskim redovima, ljudi, koji su potpunim uvjerenjem ustali proti njemačkom mišarizmu i upućivali na opasnost njemačke invazije zbog bezobambenog položaja američke obale. Takovi „pučki govornici“ stoje više novaca nego li advokati. Da je englesko zlato već u ljetu god. 1914. u izobilju pričalo američkoj štampi, moglo se opaziti iz momentanog preokreta, koji su mnoge američke novine, koje su do pred kratko vrijeme prije oduševljeno pozdravljale njemačkog cara, počimile, prešavši u logor najrabijatnijih američko-ždera. U Newyorku je n. pr. obće poznato, da su mnogi City-Editori, koji su prije rata živili u vrlo skromnim prilikama u Boarding kućama, nenadano najmili vile u najotmenijem predjelu grada Yonkers. Sjedinjene Države bue su poplavljene engleskim emisarima. Tamo, gdje se nije moglo ništa politički novcem, poduzeta su druga sredstva. James Gordon Bennett n. pr. izdavač „Herald“, primljen je usprkos svoje tamne prošlosti nenadano u krug engleskog visokog plemstva, te se natjecao sebi ravnim engleskim kolegama Lordom Northcliffeom u dnevnim napadajima na Nijemce. I mladi Pulitzer, čiji je otac, osnivač „Worlda“, u Temešvaru bosonog trčkarao ulicama i prodavao žigice, sa zadovoljstvom je svoje snobističke taštine prošao u logor Engleza. Tako je cjelokupna američka štampa, sa iznimkom Hearst-ove grupe stvorila centralnim vlastima neugodni položaj, koja je nebrojene skupocjene publikacije, mrzje pune pamflete, sa pravim umjetničkim ilustracijama, pomoću čitave kazališne i film-literature o njemačkim „barbarstvima“ rasturila u svijet i tako oduzela američkom javnom mnijenju slobodan sud. Wilson mogao je nesmetano u maski profesora humaniteta onu politiku tjerati koja je služila isključivo interesima moćne grupe Morganove.

Posve tako se radilo i u Holandiji, Minher Schroeder sjedio je u svojoj uredničkoj sobi lista „Telegraaf“ i razmišljao o tom, kako će isplatiti svoje slagare. Uto mu prispje jedan šek sa šest brojka iz Downing-Streeta, a sa buknućem rata njegov se zakutni listić najedno pretvorio u bogato i najraširenije glasilo Holandije. Od šestorice putnika u željezničkom vozu moglo se vidjeti, svo su sestorica bili zadubljeni u štampanu ogromnu plahtu „Telegrafa“, koji je dnevno rigao otrov i žuč na „proklete Nijemce.“ Onda je došao ulaz u Belgiju, a Raemacker je izdavao svaki drugi dan svoje crvenom bojom, vraškom prkošljivošću risane kartone proti kacicama. Belgijski su bijegunci poplavili zemlju, okužili ju i onečistili. No niti jedan se glas nije protiv tome digao. Gospodin Nigh od „Rotterdamschen“ i svi se ostali novinari pokunili pred tiranijom „Telegrafa“. Bitka u Holandiji za ententu već je bila dobivena. Da su engleski konzulati dnevno ulice poplavili posebnim besplatnim izdanjima u holandijskom jeziku, zapravo nije bilo niti više potrebno.

Svi ovi pokušaji Englesko urodili su dobrim plodom, jer se u Holandiji uvrijedilo neiskorjenjivo uvjerenje, da je prava neutralnost samo onda, ako se slijepo pokoravaju diktatima Engleske, koja je „dobročinac čitavog svijeta.“ I tako je mogla Engleska bez buke svoje željezne čaporke zasjeci u tonji život Nizozemske, a oživotvorenje „Neederland Overzee Trust“-a, jednog od najvažnijih sredstava za ograničenje surovina centralnim vlastima, bila je činjenica. Ovo ne bi bilo nikad moguće, kad bi se bio digao pravodobno glas, koji bi upozorivao na ovu opasnost, glas koji bi bio kadar da prikaže prikrievene groznje razbojnika holandijskih kolonija u slučaju ustručavanja kao bezobrazni bluf (humburg) John Bulla; glas koji bi se bio onda, kada je jošte bilo vremena, prizvao na moć jedinstvenog otpora svih neutralnih država, ali nažalost takovih glasova nije bilo.

Baš u času, kad je „Deutschland“ po prvi put pristao u obalu Sjedinjenih država, veli Alexander W. Neumann, pisac ovih redaka, vozi sam se u zračnu kolima švicarske željeznice od Züricha preko Berna u Gens. Imao sam priliku vremena, da pravim ispredjivanja između pisanja štampe. Njemačka štampa švicarske zadovoljila se n. pr. tim, da je dotičnu zvaničnu vijest samo približila, ostajući kod toga posve hladna. Francuska štampa naprotiv donijela je zajedno sa viješću i žučljivi napadaj suprot „protunarodnog“ postupka njemačkih gusara, sa svim mo-

gućim predlozima, za proteste američke vlade. To je bilo dovoljno prozirno: Nijemci su u svom ponosu mirno puštali da stvari idu svojim redovitim tokom, dok su za aliire počeli smjesta djelovati samostalno plaćeni moždani, po mogućnosti još više šovinistički, nego li u neprijateljskoj zemlji.

Grof Saša Kofovrat imao je prilike da u osvojenoj Rumunjskoj gleda neprijateljske filme i nije se mogao suspreći, da se ne zadivi nad njihovom usavršenošću. No on bi ih tek morao gledati vani u neutralnim pozorištima, gdje su uz pripomoć plaćenih agenata provokatera dali povoda burnim aklamacijama za ententu. Razumije se, da to košta mnogo, vrlo mnogo novaca, ali se isplaćuje. Bilo bi inače moguće na očigled činjenica, da centralne vlasti drže zaposjednuto preko 541.817 kvadratnih kilometara neprijateljskog područja, ovoliko hladnokrvnost pridržati?

No sav taj silni novac, koji je ententa sipala u obilnoj mjeri u propagandističke svrhe a i danas ga još na pregršt sipa u buktajućoj Rusiji, uzaludno je potrošen. Jer podmornice će nesamo razoriti neizmjerne brodske prostore, već će one ujedno raspršiti i nađu u Englesku, u koju gledaju sporazumaši kao u kakvog mesiju, koji bi im imao donijeti spas. A ne će da uvide, kako se već danas ponositi Albion koprcu u svojoj vlastitoj kaljuži, koju je zamutio. Napokon će morati i trijezvenost nadvladati opojnost zaslijepljenih elemenata, a sa ovom će spoznajom odjeknuti širom svijeta i oslobodjenje čovječanstva od nasilnog gospodstva onog nadutog naroda, koji je svoje težnje podjarmiljivanja mogao nekažnjeno kroz stoljeća provoditi. A taj su narod Englezi. D. K.

Pažnja našim čitaocima.

Iz Ženeve žale nam se naši pretplatnici i čitaoci, da mnoge ličnosti iz Srbije, obračunajući se oglasima sa raznim molbama, i ako opširno, zaboravljaju redovito najpotrebnije podatke. Za o se skreće pažnja svakome, da izostavlja sve izlišno, a redovno da označuju, i to: 1. Oni koji raspituju o licima, da u uvijek jasno i čitljivo označuju adrese kako svoje tako i onih za koje žele dobiti odgovora, svakad odvojeno za svako pojedino lice.

2. Oni, koji potražuju ma šta drugo, da pored tačne adrese jasno označe, šta i na kom osnovu to traže. Šta je ko po zvanju ili zanimanju. Naročito žene ili djeca, da označe pored imena još i zvanje ili zanimanje muževa ili očeva i gdje su sada, ako su u životu.

3. Oni koji su do sada ma šta primili i ma od koga, nije potrebno da ponavljaju, osim promjene adrese.

4. U jednom oglasu ne treba miješati više lica ili drugih pitanja. Bez ovakog reda čitaocima je u Ženevi nemoguće preduzimate ma šta, po nejasnim molbama.

Jovan Premović.

Podpomaže probavnu i uči sluz, oblažuje kiselinu.

MATTONI-EV
GISSHÜBLER
ČISTA PRIRODNA ALKALICNA
KISELICA

Helrich Mattoni d. d. Beč i Karlsbad.

Glavno skladište za Srbiju: U vojnom prometu stojeća Ljekarna Protić, Beograd, Kralja Milana ulica 87.

Ekspozitura peštanske-ugarske
Komercijalne Banke
u Beogradu — Knez Mihajlova 50.

GLAVNA UPRAVA CES. I KR. MONOPOLA PETROLEJA I ŠPIRITA.

Bavi se svima bankarskim poslovima, pošiljkama novca iz Austro-Ugarske i za Austro-Ugarsku, savezničke i neutralne države. Specijalno odjeljenje za šiljanje novca ratnim pripadnicima i interniranima. Prima uloge i obavlja miješanje novca po najkulantnijim dnevnim kursovima. Zasebno odjeljenje za robu za sve vrste trgova. poslova.

Osnovna glavnica i pričuva
232.000.000 kruna.

Traže se:

Radi primanja novca da se javi lično sa legitimacijom ili da pošlu tačnu adresu:

I. Društvu Crvenoga Krsta u c. i. k. V. G. G. S. u Beogradu, Simina ul. br. 21, sa pozivom na broj koji se p red imenom nazivi:

Broj 1692 Andrejević Lenka supru ga Vojslavu, učit., Trnjane; 1693 Andjelković Stojana, učiteljica, Prizren; 1694 Atanasković Jovan, učit., Šiljegovo-Kumanovo; 1695 Andjelković Bogdan, učit., Sopot; 1696 Alić P. Olga, učit., Stubik; 1743 Arsić Julijana, udova; 1751 Alić Gjorgje, član, Uprave, Prizren; 1752 Atanasković Stojan, sres. posluž., Kriva Palanka—Peača; 1753 Andjelković Trajko, sresk. posluž., Kriva Palanka—Peača; 1754 Arsić Milorad, polic. čin., Umka; 1755 Andjelčić Mileva, čin. min. fin.; 1756 Aleksić Milan, učit. bogoslovije, Prizren; 1757 Aleksić Desanka V., učit., Priština; 1758 Arsić Milan, učit., Ranilug—Priština; 1734 Antić Rista, učit. Veljko—Gostivar; 1735 Antić Trajko, učit., Željcin—Gostivar; 1835 Atanasković Nadežda, učit., Bara—Požarevac; 1836 Andrejević Lenka, učit., Trnjane, Požarevac; 1837 Antić Darinka, učit. Cirkovac, Požarevac; 1838 Avakumović Zagorka, uč., Leskovac; 1839 Aleksić Veselin, učit., Bobovište—Aleksinac; 1840 Aleksijević Stana, učit., Zabari; 1841 Aleksijević Miljko (Milojko), revizor više carin.; 1842 Aleksić Dušan, prakt. min. fin.; 1843 Avramović Nastas, nadz. fabr. duv.; 1844 Aćimović Petar, blag. stovar. soli; 1845 Ajdačić Kosta, nadzor. fabr. duv.; 1846 Arsić Katarina, prakt. mon. uprave; 1847 Ajdačić Petar, raden. fabr. duvana; 1848 Anastasijević Milan, pisar mon. uprave; 1849 Antić Zagorka, učit., Mala Kamenica—Brza Palanka; 1850 Aleksić Milan, učit., Prizren; 1851 Akšić Vitka, učit., Muzikovo—Prizren; 1852 Alić Vlada, učit. Krenta—Knjaževac; 1853 Aćimović Stana, učit., Prizren; 1854 Aksentijević Natalija, učit., Bojnik—Leskovac; 1855 Antarević Hristina, učit., Skoplje; 1856 Arsić Rista, učit. Brodac—Skoplje; 1857 Atanasković Dragoljub, učit., Bara—Požarevac.

Broj 1697 Babagrić Sima, učit., Prizren; 1698 Božović Ivan, učit., Manastirac; 1699 Bogatinčević Jelica, učit., Veles; 1700 Besekić Kosta, učit., Kunovo—Gostivar; 1759 Badžović Nikola, učit., Kumanovo; 1796 Bran-ković Milan, učit., Trgoviste—Kumanovo; 1797 Božinović Gjorgje, učit., Kriva Palanka.

Broj 1595 porodica Cvejića M. Borisava, sanit. posluž.; 1701 Civiarić Milica, članica narodnog pozorišta, Skoplje; 1760 Cvetković Milan, ekonom. bolnice, Prizren.

Broj 1596 Dr. Natalija Davidović-Nikolajević, lekar; 1597 porodica De Majo Alfreda rez. poručnika; 1599 porodica Dobrosavljevića Milutina, pot-pukovnika; 1560 porodica Dražića Ivana, posluž. min. vojnog, Prištinska ul. 36; 1761 Dimitrijević Trifun, učit., Prizren; 1762 porodica Dimitrijevića Stevana, rektora bogoslovije, Prizren; 1763 De Majo Moric, sresk. čin., Zaječar; 1798 Despotović Andrija, učit., Novo Selo—Sjenica; 1799 Dimitrijević Milan, učit., Biljača—Kumanovo; 1800 Dimitrijević Nasko, učit., Rasanj, Kumanovo; 1801 Danilović Pavle, učit., Golemo Selo; 1802 Desić Nikodije, učit., Mavrovo; 1803 Divjaković Nikola, učit., Skoplje; 1804 Despotović Stevan, učit., Nerodislje—Priština; 1805 Dičić S. Ljubica, učit., Priština; 1806 Denčić Ruža Tanasija, kafedžije, Re-savska 7.

Broj 1601 Gjorgjević Anka, učit., Skoplje; 1602 Gjorgjević Janko, učit., Lubičeva—Prizren; 1603 Gjorgjević Nadežda, učit., Kumanovo; 1604 Gjorgjević Nikola, učit., Zletovo—Kuma-novo; 1605 porodica Gjorgjevića Stojadina rez. potporučnika Kisevo; 1606 Gjorgjević Todor, učit., Colepek—Kumanovo; 1607 Gjulaković Marko, učit., Kratovo; 1608 Gjurgjević Predrag, učit., Orahovac—Prizren; 1750 Gjorgjević Mace, Požarevac; 1764 Gjorgjević Jovan, posluž. II. beograd-ske gimnazije; 1765 Gjorgjević M. Lju-bica, Lazarevac; 1766 Gjorgjević Dra-gomir, sresk. čin. Umka; 1767 Gjurić Milan, posluž. min. prosv.; 1704 Gjor-gjević Božidar, faktor držav. štamp.; 1795 Gjurić Slavko Beograd, Kursulina 42; 1858 Gjorgjević Janičija, učit., Sip-ljane.

Broj 1609 porodica Erakovića Dra-giša, potporučnika.

Broj 1702 Filipović Ljubica, učit.

Broj 1610 porodica Gogić-Golić Milana, služ. min. vojn., Zlatiborska ul. 14; 1704 porodica Gujića J. Živka, rez. potporučnika, Pečani; 1768 poro-dica Golubovića Petra, čin. min.; 1807 Gapić Trajko, učit., Priština; 1808 Gopić T. Zorka, učit., Priština; 1809 Gil-gorjević H. Toma, učit., Gostivar; 1810 Grabovski Irina, učit., Kumanovo; 1811 Gavrilović Filip, učit. Duf Gosti-var; 1812 Grošević Jovan, učit., Kuma-novo; 1813 Glavašević Draga, učit., Veles.

Broj 1611 porodica Hajim Avra-

ma, rez. potporučnika; 1678 Hadžić Olga, raden. markarnice; 1736 Halje-ka Dr. Eva, lekar okr. bolnice iz Niša; Broj 1612 porodica Ilića Dr. Dimi-trija, lekara, Prizren; 1613 Ilić Jelena, učit., Priština; 1614 Ilić Lazar, učit., Kučevište; 1615 porodica Ilića N. Petra, apotekara, Priština; 1616 Ilić Spasoje, učit., Vodno—Skoplje; 1769 Ilić Per-sida, asistent hemije; 1770 Ilić Sera-fim, posluž., Kumanovo; 1792 porodica Ilića M. Petra, prof. III. beogradske gimnaz.; 1859 Obrad posluž. mon. uprave; 1860 Ignjatijević Ljubica, pisar monop. uprave; 1861 Ivanović Miloš, posluž. min. fin.; 1862 Ignjatović Ljuba, križadž. fabr. duvana.

Broj 1772 Janičijević Darinka, udo-va Dimitrija posluž. polic., Prizren; 1773 Jovanović Doda, posluž. policije, Kriva Palanka; 1774 Jovanović Sto-jilko, posluž. policije, Kumanovo; 1775 Jovanović Despot, posluž. policije, Prizren; 1776 Jovanović Arsa-Vranjanac, posluž. min. prosv.; 1777 poro-dica Jovanovića Des. Dimitrija, uprav. Prizren; 1778 Jovanović P. Draga, učit. pomoć., Skoplje; 1779 Josić Milica, članica pozorišta, Skoplje; 1863 Jovanović Nikola, posluž. min. finan.; 1864 Jovanović Ljubomir, elektroteh. min. fin.; 1865 Jovanović Milica, prakt. min. fin.; 1866 Jevgjević Gjor-gje, čin. carin.; 1867 Jugović Milutin, čin. carin.; 1617 Jakičeva Stojanka, učit., Prizren—Beograd; 1618 Jan-ković Vasilija, učit., Veles; 1620 poro-dica Jankovića Dr. Živote, lekara, Prizrenska ul. 1; 1622 Jakovljević Nestor, učit., Tamište; 1623 Jakšić Danica, učit., Kumanovo; 1624 Jova-nović Vasa, posluž. min. vojnog, Pri-štinska ul. 36; 1625 Jovanović Ve-ličko, učit., Dolac—Prizren; 1626 Jo-vanović Dimitrije, učit., Gjerman; 1627 Jovanović Lenka Dragiša potporučni-ka, Vel. Ivanča; 1629 Jovanović Mla-den, učit., Stračin; 1630 porodica Jo-vanovića Nikole, posluž. sanit. odelj.; 1631 porodica Jovanovića Petra, le-kara, Giljane; 1632 Jovanović Levta, učit., Skoplje; 1633 Jovičević Jovan, učit., Prizren, Beograd; 1634 Josifović Aleksandar, učit., Kozji Do; 1635 Josi-fović Galina, učit., Kratovo; 1740 Jor-dovića poč. Svetislava žena ili majka poč. čin., Užice; 1771 Jaćimović Men-ca, posluž. gimnaz., Kriva Palanka.

Broj 1636 Kokić Milovan, učit. Ku-manovo, Beograd; 1637 Kuličeva Rad-mila, učit. Kumanovo, Beograd; 1679 Kokić Mica, rad. markarn.; 1682 Koma-dini Persida Radislava, udova; 1742 Kostić Milan, uprav. pores. odelj. u penziji iz Jagodine; 1780 Katić Vojis-lav, profesor, Prizren; 1814 Kojović Milivoje, učit., Melnica; 1815 Kozji Ili-ja, učit., Kratovo; 1816. Kovačević Trajko Mirkovac; 1817 Kecović Mar-ko, učit., Bujanovac; 1818 Kostić Ga-vrilko, učit., Tetovo; 1819 Krusakipa A. Vujica, učit., Stenca; 1820 Katanić Pe-tar, učit., Prizren; 1821 Kačić Ilija, učit., Kratovo; 1822 Krstić Stojanka A., su-pruga učit., Kumanovo; 1869 Karapan-džić Milovan, pores. čin., Beograd; 1870 Karapešić Mihajlo, carin. čin.; 1871 Kovačević Natalija, prakt. okružne blag., Kumanovo; 1872 Krstić Aleksan-dar, čin. okružne blag., Kumanovo; 1913 Kuzmanović Milan čin. mon. uprave.

Broj 1823 Lazarević Manojlo, učit., Brod; 1824 Lazarević Sergije, učit., Lemnovo; 1825 Lazarević Magdalena, učit., Prizren; 1873 Lovrić Mihajlo, ma-šinstička fabr. duvana; 1874 Lukić Rado-van, posluž. min. fin.; 1876 Laburić Aleksandar, posluž. min. fin.; 1646 La-zarević Ljubisav, polic. čin., Skoplje;

Broj 1638 Marković Mladena, učit-eljica, Priština; 1639 Mijlković Zorka, učit., Skoplje; 1640 Martinović Vojis-lav, sres. čin., Mladenovac; 1641 Mila-tić Stamen, sres. posluž., Kriva Palan-ka; 1483 Milovanović Tanasije, maši-nista min. vojnog; 1741 Miličević Ni-kola, čin. načelstva iz Šapca sada u Beogradu; 1781 Mirković St. Daca-Danica, Mladenovac; 1688 dr. Milanko-vić Milutin, profesor univerziteta; 1826-Mladenović Stanoje, učit., Sv. Petka; 1827 Micković Spasoje, učit., Gaber; 1828 Mijajlović Pavle, učit., Sopsko Rudare; 1829 Murgović Jovan, učit., Klecovac; 1830 Milovanović Vu-kosava, učit., Skoplje; 1831 Milojević Ružica, učit., Kratovo; 1832 Milošević Vojislav, učit., Gostivar; 1833 Millić Trajko, učit., Tetovo; 1834 Macura St. Olga, učit., Skoplje; 1877 Mihajlović Ružica, prakt. mon. uprave; 1878 Mi-hajlović Kosta, posluž. mon. uprave; 1879 Mihajlović Miloje, posluž. mon. uprav.; 1880 Molerović Dragutin, prak. mon. uprave; 1881 Mihajlović Stana, prakt. min. fin.; 1882 Manojlović Mil-enko, knjigovodja odelj. drž. dugova min. fin.; 1883 Miletić Zorica, prakt. min. fin.; 1884 Majzner Ivan, prakt. poreske uprave; 1885 Mihajlović Gjor-gje, posluž. min. fin.; 1886 Milovanović Milka, posluž. min. fin.; 1887 Milora-dović Jelena, prakt. više carin. uprave; 1888 Mihajlović Katarina, prakt. min. fin.; 1889 Mandilović Semajo, magacioner solare, Braća Nedića ul. 4; 1890 Maksimović Antonije, posluž. mon. uprave; 1891 Milanović Manojlo, korespondent mon. uprave; 1892 Milje-vić Obrad, posluž. mon. uprave; 1893

Mijlković Vellmir, posluž. mon. uprave; 1894 Marković Milentija, raden. fabr. duvana; 1895 Mitrović Aleksa, nad-zornik fabr. duvana.

Broj 1644 Nikolić Nikola, sreski čin., Nova Varoš; 1680 Nikolić Lepo-sava, radenica markarnice; 1706 Nedić Obrenija Tome Kamenikuća; 1744 Ne-deljković Sava.

Broj 1648 porodica Pavlović Pav-la, potpukovnika; 1649 porodica Paje-vić Josifa, konjičkog potpukovnika; 1650 porodica Pallé Ljubomira, poruč-nika, Makenzijeva ul.; 1651 porodica Panajotović Andjela, vojn. apotekara; 1652 porodica Pantić J. Tihomira, ko-njičkog potporučnika; 1653 Perić Lju-bica Dragomira, posluž., Donji Grad; 1654 porodica Pešić Goluba, posluž. sanit. odeljenja; 1655 Popović Aleksa, mašinista državne štamp.; 1684 Petro-vić Cveta, učit.; 1707 Pojić D. Lepo-sava, šumar; 1737 Popović Mladen, posluž. teleg. odelj., Mali Popović; 1738 Petrović Cveta, učit.; 1739 Petko-vić Katarina, garderobierka narodnog pozorišta; 1746 Petković Laza A., polic. čin., Grocka kuća br. 208; 1749 Petrović Zorica Dr. Hristifora, advo-kata, Zaječar; 1782 Protić Milica, Riste, član uprave, Prizren; 1686 Popović Sultana, supruga Save, Prizren; 1687 Prljincević Aleksandar, prof. teologije, Prizren; 1868 Pop Janjić Konstantin, poreski pomoćn., Ferizović; 1896 Pa-rezanović Petar, raden. fabr. duvana; 1897 Popović Ljubomir, poresk. čin.; 1898 Petrović Stojan, revizor carin.; 1899 Petrović Mihajlo, revizor carin.; 1900 porodica Prokđić Veljka, revizora carin., Zorina ul. 96; 1901 Petrović Stevan, knjigovodja mon. uprave; 1902 Petković Aleksandar, raden. mon. uprave; 1903 Pantić Voja, majstor glavn. stovar. duvana.

Broj 1656 porodica Rađođić Rali-sava, čin. univerziteta; 1657 porodica Rafajlovića P. Velimira, poručn. Bače-ovac; 1658 porodica Rašića Vojna, po-ručnika, Umčara; 1659 Ristić Jovan, su-plent teologije, Prizren; 1660 porodica Roša Djordja, poručn., Deligradska ul.; 1661 Rucović Katica, glumica; 1708 Ra-jić Milana porodica, posluž. saniteta; 1709 Rađođić Radisava porodica, pot-poručn., Ropčevo; 1904 Radovanović Rista, nadzorn. mon. duvana; 1905 Ra-dodjić Jevrem, posluž. više carin. uprave;

Broj 1590 Strujiček Andra, carin. re-visor; 1662 Santić Olga Jovana, učit., Prizren; 1663 Stajić Vlastimir, suplent, Valjevo; 1664 Selačić Milka, učit., Skop-lje; 1885 Sindjelić Katarina Vojislava, Vreoci; 1710 Stajić Sretna porodica, pporučn.; 1712 Selaković Maksima po-rodica, sanit. majora; 1713 Stojanović Jovana porodica, kapetana, Hadži Dje-rina ul. 27; 1714 Stojiljković Vojna po-rodica, majora; 1715 Salević Anuše po-rodica, vojn. posluž.; 1716 Spasojević Vase porodica, služitelja, Kočina ul. 37; 1717 Simić Aleksandra porodica, tipo-grafa vojn. štamp.; 1718 Stevanović Lju-bomira porodica, vojn. apotekara, Pri-ština; 1919 porodica Stojković Mana-sija, pporučn., Kumanovo; 1720 poro-dica Savić Dr. Marija „Hudor“, lekar; 1721 porodica Stojadinović D. Stojalina, kapet.; 1722 porodica Stepanović Dimi-trija, pporučnika; 1723 Stefanović Dra-gutin, sluga državn. štamp.; 1748 po-rodica Stojković poč. Jovan, voskara; 1783 Savić Vellmir, sreski kapet., Kratovo; 1784 Savić Dragomir, čin. va-roške uprave; 1785 Stefanović Mihajlo, čin. uprave, Prizren; 1786 Spirić Lazar, posluž. uprave, Prizren; 1907 Slavković Mileta, posluž. više carin. uprave; 1908 Stefanović Milutin, posluž. min. fin.; 1909 Savić Ljubomir, posluž. mon. uprave; 1910 Stanišić Svetozar, nadzornik fabr. duvana; 1911 Spasojević Sava, nadzora. fabr. duv.;

Broj 1665 porodica Saponjić M. Je-vrema, rez. poručnika;

Broj 1592 Todorović Milivoje, nad-zornik stov. duvana; 1593 Todorović Mi-lan, blag. stov. soli; 1594 Tamarčević Mita, mon. radenik; 1666 Tanasković Stevan, kobiljaš fabr. duvana; 1667 Tasić Dj. Jovan, carin. čin., Skoplje; 1668 To-dorović Miloš, knjigovodja min. fin.; 1669 Trajković Milan, carin. revizor; 1724 To-mić Dušan, profesor, Priština; 1725 Traj-ković Sima, škols. služitelj, Priština; 1726 Todorović K. Svetozara porodica, rez. kapetana; 1727 Todorović Milivoje p-rodica, kapetana, Saborna ulica 92; 1728 porodica Tošić Andreje, poručn., Dobrin-je; 1729 Trifunović Dragutin, račun-o-ispitač kontrole; 1730 Tanasković Kosara Bogdana M., rez. pporučn., Darosava; 1731 Teofilović Teofil otac Save, pporučn., Tetovo; 1732 Tenović Dane po-dica, zidara; 1733 Todorović Živojin, učit. gimnazije; 1747 porodica Todić Jovana, sudije, Priština; 1787 Trajković Stojan, posluž. uprave, Kumanovo; 1788 Trišković Mica Sretna, sekretara uprave, Kumanovo; 1789 Todorović Raša, prakt. varoške uprave;

Broj 1591 Urošević Jovan, prakt. carin. uprave;

Broj 1681 Vezeković Nikola, tipo-graf markarnice; 1791 Vlaković Velja, polic. čin., Skoplje; 1704 Vujića Živka, rez. pporučn., Pečane;

Broj 1670 Zabunović Stanislava, učit., Prizren; 1671 Zafirović Milan, učit., Kuckovo—Skoplje; 1672 Zafirović Dra-ga, učit., Kratovo; 1673 Zebević Lazar, učit., Kogolec—Priština; 1674 Zlatković Mih., učit., Sajnac—Kumanovo; 1675 Zojić Pavka, učit., Kumanovo; 1912 Zla-

tanović Zorka, prakt. min. fin.; 1914 Zja-lić Milan, Kalasterski čin.;

Broj 1676 Živić Dimitrije, učit., Bi-tina—Priština; 1677 Živković Ljubica, učit., Kratovo; 1745 Živković Ružica No-vaka, Begajlica; 1798 Živanović Drago-mira porodica, posluž. univerziteta, Vi-dinska 21;

Isplata gore imenovanim licima vrši se svakog radnog dana od 2 do 4 sata po podne u stanu zastupn. blagaju. Društva Crvenoga Krsta g. Dr. Marka T. Leka profesora Beograd, Vatrogasna ul. br. 15, prvi sprat.

II. g. Ivanu Zankoviću, članu glavnoga odbora društva crvenoga krsta od 8 do 5 časova po podne Kralja Aleksandra ulica br. 130;

Svetislav Subotić, služitelj pores. odelj. iz Nove Varoši; Dika Zekavić, sreski služ., Nova Varoš; Anka Micijević, učiteljica, Nova Varoš; Manojlo Popović, sreski služ. Nova Varoš; deca Ti-homira Stojanovića; Čaja Vesnić, učit-eljica;

III. g. Mihajlu Srećkoviću, ge-neralu u penz., Takovska ul. 14 Beograd. Ružica Milana Janković iz Barajeva. IV. g-djci Leposavi A. Marinko-vić, Balkanska ul. 22;

Vladimir Marinković, profesor; Zor-ka Božić, nastavnica više ženske škole; Katarina Bogdanović, nastavnica više ženske škole; Desanka Radosavljević, čin. min. fin.;

V. g. Svetozaru Živkoviću, učit-elju, Stiška ulica br. 9;

Učitelji i učiteljice: Draga Živadino-vić iz Požarevca; Anka Marković iz Bar-cana; Vasilije Matejić iz Božidarovca;

VI. g. Mihajlu P. Miloševiću, učit-elju u Beogradu, Kosančićev Vena; 10; Aksentije Jovanović, učitelj u Ko-račici; Mileva Jovanović, učiteljica u Ko-račici; porodica Vladimira K. Petrovića, učit. u Beogradu—ako ko zna gde je ova porodica moli se da pošlje izvešće. Persida Lukić, učiteljica iz Požarevca; Danica Laudanović, učiteljica iz Rašana.

VII. g. Djordju Kojiću, učitelju u Beogradu, Kralj Milutina ul. br. 58.

Vladimir Rađođić, učit. iz Beograda; Marija Jovanović, učit. iz Skoplja; Je-lena Lj. Pavičević, učit. iz Borka; Ma-rija Petrović iz Zorka Adamović, učite-ljice iz Grocke.

VIII. gospodji Persidi Marković, Kralj Milana ul. br. 35 u radnji Braće Markovića, obučara.

Milovan Maksimović, čin. mon. du-vana, Paraćin; Milan Petrović, profesor, Požarevac; Ružica D. Milosavljević, Po-rodin; Vela Stefanović, učiteljica, Ri-panj; Živko Kujić, Pečane; Vukosava Po-pović, (Pfal.), Požarevac; Pavle Ljotić, direktor učiteljske škole.

Izgubljeni i novosagrađeni brodovi.

Pogledom na velike gubitke, što je neograničeni podmornički rat prouzro-kovao svjetskoj trgovinskoj mornarici, našli su neprijatelji dugo vremena kuša-li da se utješe, veleći, da će izgradnja novih brodova od veće česti nadokna-diti te gubitke. No dosada nije ni u ko-joj sporazumnoj ili neutralnoj zemlji iz-gradnja brodova bila toliko znameni-ta, da bi se ozbiljno mogla uzeti u ob-zir kao naknada za izgubljenu tonažu. To se također razabire iz jedne statis-tike, koju je nedavno objelodanio „Giornale d'Italia“.

Talijanski list veli, da je god. 1916. izgrađeno 2505 trgovinskih brodova sa 1,899,943 brutto-registar-tons, pak na-dodaje, da je pomenuta nova tonaža je-dino za 200.000 tona manja od one, što je uništena iste godine. U ostalojme gubitak ne iznosi više od 1/2 postootka čit-tave svjetske tonaže, a ta je tonaža — prema popisu londonskog Lloyd-a — iznosila 48,683.136 tona. Što se tiče nove izgradnje i direktnog ratnog gubitka, biće da je to tačno; ali je zaključak po-grješan. Nijesu naime uzeti u račun re-doviti manjak pomorske plovidbe, ko-jemu su svake godine uzrokom brodo-lomi, starost brodova i druge prilike. U normalnim vremenima taj je manjak iznosio od 2 1/2 do 3 milijuna tona. Mo-guće je, da je tokom rata taj manjak donekle i manji no u normalnim vre-menima. Brodovlasnici nijesu povukli na kraj stare i trošne brodove, već su — radi velikih dobitaka, što im je plovid-ba pružala, i radi visokog rentabiliteta — ostavili na moru sve što se nije ras-padalo. No s druge strane opet biće se u većoj mjeri istrošili strojevi parobro-da, jer je njihovo plovljenje bilo jako forsirano i jer je posada bila loša. Pre-ma tome mora da je procenat brodova, koji su se morali povući iz prometa radi potpunog ili privremenog „invalidite-ta“, bio tokom rata mnogo veći no u miru. Odatle pak istječe znameniti „mi-nus“ u tonaži.

A sad evo brojeva, koje objeloda-njuje talijanski list: pogledom na izgrad-nju brodova:

	brodova	bruto tona
Engleska	412	582.305
Engleske kolonije	93	37.081
Američka Unija	1213	560.239
Japan	250	246.234
Holandija	297	208.180
Italija	30	60.472
Norveška	70	44.908
Švedska	35	40.090
Francuska	10	39.457
Danska	30	37.150
Njemačka	18	25.950
Španija	4	10.071
Kina	33	7.861
Svega	2505	1,899.943

Taj popis pokazuje, da god. 1916. izgradnja brodova, pored svih nastoja-nja, nije mogla napredovati, već da je naprotiv pala na vanredno nizak ste-pen. Engleski su škverci god. 1916. do-stigli najniži stepen izgradnje, kakovo-me nema traga od mnogo i mnogo godi-na. To se razabire iz ovoga popisa, koji također prenosimo iz pomenutog tali-janskog lista.

Engleska je sagradila:

godine:	brodova u tonaža
1912.	1,738.514
1913.	1,981.153
1914.	1,638.558
1915.	650.219
1916.	582.305

Stanje se god. 1917. u toliko još pogoršalo, što su, zbog neograničenog podmorničkog rata, u jakom opsegu po-skočili gubitci neprijateljske i neutralne tonaže. Već je u sama tri prva mjeseca neograničenog podmorničkog rata potop-ljeno 2,600.000 brodova! To bi bilo više no je čitavu godinu prije propalo. Odatle se vidi, da bi trebalo godno povisiti rad neprijateljskih i neutralnih škvera, a da bi ikoliko mogli poravnati gubitke od god. 1917., to jest već pretrpljene gu-bitke i one, koje će po svoji prilici još pretrpeti. Ali za to niti ima stručnjač-kih radnika niti materijala niti vreme-na. Mora se najme uzeti na oko, da nije moguće od danas do sutra izgraditi je-dan brod, ako češ da ista vrijeme, već da za to treba neko izvjesno vrijeme, prilično dugo. Doduše Amerika je sta-vila u izgled, da će izgraditi 1000 dr-venih brodova, svaki od 3000 tona, vrlo brzo, a stručnjački su krugovi izjavili, da će ti brodovi u 3—4 mjeseca dana već moći morem ploviti. Ali mi moramo da s opravdanom skeptičnošću proma-tramo te američke „barumijade“. Ta svaki industrijski stručnjak zna, da treba izgraditi naročiti naprava i na-ročitih fabrika, prije no se počne s iz-građnjom takove serije. A te naprave moraju izvršno biti opravljene, da uz-mognu vrlo velikom tačnošću raditi, ako će da se izgradnja serija uzmogne redovno vršiti.

Uzmemo li dakle sve o sve, vidi-mo, da naši neprijatelji jednako teško mogu da svladaju izgradnju brodova, kao god što ne mogu doći na kraj ni problemu tonaže.

Potpisivanje

ratnoga zajma

najpreča je dužnost.

Poziv na pretplatu!

Od 1. jula otpočinje nova mje-sečna kao i tromjesečna pretplata!

Umoljavamo, da istu blagovremeno obnovite, da u dostavljanju naših novina ne bi nastalo prekidanje.

Pri obnavljanju pretplate, upozoruje se na cijene koje su slijedeće:

Pretplata:

u Beogradu i u krajevima zapo-sjednutim od c. i. kr. četa za vrijeme vojne i etapnu poštu.	K 2— K 6—
u Beogradu sa dostavom u kuću	250 . 750
u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Her-cegovini i Dalmaciji	K 260 K 780
u ostalim krajevima Austro-ugar-ske monarhije	K 3— K 9—
u inostranstvu	450 . 1350

Kod plaćanja imade se tačna adresa čitko navesti.

Kod preselivanja a naročito kod promjene poljne pošte, nužno je, da se osim tačne nove adrese također je i predjašnja adresa navede.

Administracija
„BEOGRADSKIH NOVINA“
Et. Pošta Beograd.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

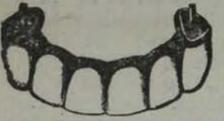
Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

ZUBNI LJEKAR
KRISTINA ORLUŠIĆ
Specijalista za vještačke
zube i vilice.

Zlatno kruno, zube na žral i čuprije.
Svo vrste plombi, vježbanje zuba i bez bola.
Čišćenje zuba, vrši opravke i prerade.
Ord.: od 8-12 prije podne
i "2-6 poslije podne
rad i nedjeljom i praznikom.
Beograd, Dečanska ulica 3.
30437-1

Dentista F. B. Brill

Beograd.
Makedonska ulica broj 5.
(do pošte)
„Amerik. specijalista“

„ZUBE“ vještačke u zlatu
i u kaučuku samo se u
tome ateljeu izrađuju po
najboljem originalnom
amerikanskom sistemu.
Primam od 8-12 i 2-6.
823-1

Kupovine i prodaje

TEGLICE OD POMADE
Kupuje i plaća 20 fillira ko-
mad (sa zaklopcem) Apo-
teka Dimitrija K. Nikolića,
Bitolska ulica 2. 31357-2

OKASHON
ZENSKI SEŠIRA.
Počev od 10.— K na vi-
še. Najbolji izbor ukra-
sa. Novi modni salon (dvo-
rište) Sime Lazarevića,
Kralja Milana 120. 31463-2

KLAVIR
Ml planino traži se pod na-
jam. Ponude administraciji
ovog lista pod „Neumann
295“. 31520-g

NA PRODAJU
cigle i crepa.
Za cijenu upitati Vatrogasna
ulica 31. 31172-2

PRODAJE SE
mesingasta kada. Može se
vidjeti od 8-10 sati prije
podne. Zeleni Vijećni 13,
Hljevo. 31583-2

PAPUZE
sa drvenim djonovima od
pliša, stoja, žanile i kože
za odrasle i djecu ima vrlo
veliki izbor sa nevjerovat-
no jeftinom cijenom bez
konkurencije na prodaju. K.
Feldmann, Vuk Karadžića
ulica br. 8 do „Beogradskih
Novina“. 31585-2

TRAŽI SE
jedan upotrebljavan, ali
dobro očuvan klavir (Fli-
gel). Ponude administraciji
ovog lista pod „Fingel 403“.
31599-2

Namještenja.

KUHARICA
potrebna za odmah, koja
će samostalno da sprema
za tri osobe, neka se obrati
u radnji Kukulidis & Saka-
larides, Knez Mihajlova br. 32.
31577-3

TRAŽI SE
mladjia ženska za kuharicu.
Prijaviti se Dostijeva uli-
ca broj 26, od 2-3 po pod-
ne. 31579-3

JEDNA KONTORISTKINJA,
koja osim srpskoga jezika
potpuno raspolaže i njemač-
kim, odmah može dobiti
mjesto u upravi vodovoda,
Jugovičeva ulica 1. Pismene
ponude, uz prilog sve-
dočbi o studijama, lično
predati. Mil. Baubtelung,
Beigrad. 31581-3

ZA PARNI MLIN
Mlje Avramovića u Grockoj
potreban je ložac. Loženje
sa drvima, vrlo lako. Plata
dobra. Stupiti može odmah.
31590-3

Stanovi.

TRAŽE SE
dvije meblirane ili ne me-
blirane sobe i kuhinja, sa
električnim osvjetljenjem,
u blizini električne fabrike.
Ponude administraciji pod
„Ingenieur 380“. 31601-4

TRAŽI SE
odmah lijepa, namještena,
čista soba, u blizini Topli-
činog Venca. Ponude admi-
nistraciji ovog lista pod
„Venac 402“. 31585-g-4

TRAŽI SE
jedan stan sa 2 do 3 sobe sa
svima pripadnostima, po
mogućstvu sa kupatilom, u
blizini Poslaničke lice. Po-
nude administraciji ovog
lista pod „K. 401“. 31575-4

Razno.

KOSTIMI,
haljine, bluze, suknje, šla-
froke i t. d. izrađujem po
najnovijem kroju, uz umje-
rene cijene. Posluga tačna
i brza. V. Milinković, Kra-
lja Milana 48, (dvorište).
31602-5

Traže se radi prijava nov-
čanilj pošiljki.

Radi prijema novčanilj
pošiljki neka se jave Ači-
mu Škulicu, Sabac, sa o-
značenjem tačnih adresa:
Dragoslav Milčević, sve-
štenik, Lešnica; Porodica
Aleksandra Jončića, kapeta-
na, Vladimirc; Ružica Ra-
šić, učiteljica iz Klenja,
Mačva; Julijana Pašić, uč-
iteljica; Svetozar Čulibrko-
vić, učitelj iz Stepančeva,
Mačva; Porodica Jove D.
Ilića, sveštenika iz Dublja,
Mačva; Porodica Dušana
Djurčića, sreskog pisara;
Porodica Aleksandra Ko-
stića, sreskog pisara; Mi-
leva Višnjić, učiteljica iz
Grnčara; Mihajlo Cvetko-
vić, poštanski činovnik;
Mihajlo Barjaktarević, sres-
ki pisar; Danica Dušano-
vić, učiteljica iz Milivojeva,
Mačva; Danica Nedeljk-
ović, učiteljica iz Bele Re-
ke; Nikola Nenadović, uč-
itelj iz Zalače; Porodica
Ilije Nedeljkovića, depeša-
ra iz Šanca; Kosara Mihaj-
lović, učiteljica iz Dragin-
ca; Ljubica Mijatović, uč-
iteljica iz Ravnja, Mačva.
31572-5

KORESPONDENCIJA.

Stevi Adimoviću, Hotel
„Terminus“, Zeneva. —
Moj muž Čedomir Račić,
politički činovnik odsutan
gdje od kuće. Ja se sa dvoje
male djece nalazim u osku-
dici. Molim zauzmete se,
da mi se šalje redovna po-
moć na račun plate mog
muža. S poštovanjem Marja
Račić, Bitolska ulica 36,
Beograd. 31539-8

Zorka Save Dimitrijevića,
Vellča, Paraćin. — Vaši si-
novi kao i ovaž moj život su
i zdravi. Ozvuorite kako
ste vi? Umoljena sam, da
vas izvjestim od strane va-
šeg sina Branka, druga mo-
ga muža. S poštovanjem
Dara Gl. Cvetkovića, Lau-
danova 25, Beograd. 31544-8

Jovanu Premoviću, Zene-
va, da dostavi Mijalju Pe-
troviću-lajku, 8. puk, po-
sljednja odbrana. Izvještaj
sam o tebi dobio. Hvala
Bogu samo kad si zdrav,
javi za Čedu i Milutina, te-
be mnogo pozdravlja tvoja
Leposava Petrović, Poža-
revac. 31556-8

Dragicu Soldatoviću, Ze-
neva. Molim dostavite ovaj
oglas Ljubi Janjicu, činov-
niku banke, rezervnom
oficiru. Javite mome mužu
Dragutinu Kostiću, rezerv-
nom oficiru, koji je s va-
ma otputovao, da sam s
djecom u Grockoj. Novac
u Nišu nisam dobivala. U
oskudici sam s djecom.
Novac neka mi odmah po-
šalje. Vam blagodrim.
Drago mnogo pozdravljam
Mara Kostić, Grocka.
31567-8

Milanu Prvuloviću, Ze-
neva. Poslati novac pri-
mila sam. Hvala. Majka je
teško bolesna. S toga te
molim pošalji nam odmah
novac i šalji nam mjesečno.
Tvoje smo tri karte primili,
koje su nas jako obradova-
le. Ja sam ti prošlog mje-
seca odgovorila kartom o
prijetu novca. Svi te mno-
go pozdravljamo. Tvoja
sestra Mica Prvulović,
Beograd, Staro-črkvena ul.
br. 89. 31559-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim, da me izvje-
stite i dostavite mome sinu
Jovanu Marjanoviću, broj
pošte 4, za kog ste mi javi-
li početkom februara, da je
zdrav a od tada ništa ne-
znam za njega, da je Mara
još bolesna, Mika, Nikola i
Mića su zdravi. Pozdravlja
vas i blagodari Ljubica Ma-
rjanović, Beogradska ulica
58, Sabac. 31548-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim da me izvje-
stite za Milana Kostića iz
Boževca, okrug požarevač-
ki, kaplar municione kolo-
ne pirotski gradski artiljerij-
ski puk. Molim izvjestite me
o njemu šta budete znali.
Blagodari Branko Kostić, tr-
govac, Boževac. 31554-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Molim dostavite ovaj
oglas komandantu dunavske
divizijske konjice 2. poziva.
Izvjestite me istim putem je
li živ i zdrav Mihajlo Ko-
stić iz Boževca, komordžija
pri štabu dunavske divizij-
ske konjice, 2. poziva. Neka
javi za braću. Unaprijed
blagodari Branko Kostić, tr-
govac, Boževac. 31555-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. — Hvala na pažnji,
koju ste mi ukazali izvje-
stivši me za mog muža
Dimitrija Najdanovića. Vašu
sam kartu dobio preko Ol-
ge Milošević u Jagodini.
Molim vas, da i dalje izvje-
štavate mog muža. Svi
smo živi i zdravi i da ne
brine o namj nekama ne-
što javlja i neka nas izvje-
sti. Šta je sa Mikom Naj-
danovićem, Ljubišom Obil-
ićem, Dušanom Jovanovi-
ćem, sinom Milorada, novi-
nara i Miodragom Novako-
vićem, djakom, svi iz Svi-
lajca. Neka javlja na adre-
su: Olga Milošević. Blago-
darna Draga Najdanović iz
Svilajca. 31545-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. Molim vas da upita-
te Beogradsku Zadrugu, da
li može hiljal naznačene
Banke u Zalačaru isplatiti
po štedioničkoj knjizici Nr.
761 Mirka Markovića, pen-
zionera, sumu od pet hilja-
da kruna (5000 K) nego-
voj udovici Milevi M. Mar-
ković, sada u Zalačaru,
gdje će moći i zato potre-
bne dokumente položiti. Za-
tim Vas molim, da se za-
uzmete za penziju Milosave
Milutina Škeklča, bivšeg
sudje, da joj se šalje, i to
preko c. i k. Crvenog Krsta
u Beogradu. Zahvalne Mi-
leva M. Markovića i Mi-
losava M. Škeklča, Zalačar.
31570-8

Stevi Adimoviću, Hotel
Terminus, Zeneva. Molim,
da ovaj oglas dostavite mo-
me sinu Dimitriju Janjicu-
viću, vojniku štaba polj. ar-
tiljerijskog puka. Broj pošte
414. Dragi Dišo! Od tebe
dobismo dvije karte, iz
kojih vidimo, da ne znaš
ništa o nama. Djeca su
zdrava. Za oca ništa ne
znamo, raspitujemo se stal-
no, ali ipak ništa. Bogdana
Rašića, Milutina Ivkovića,
Antonija Todorovića, Jova-
na Miloševića, Živka Laz-
ića, Radisava Petrovića, Ži-
vojinja Petrovića iz Velikog
Orašja pozdravi mnogo,
kao i naš: Dragoljuba,
Vlajka, Acu i Ziku. Djeca ti
ljube ruku, a ja, Sela i Ra-
dojka ti želimo dobro zdra-
vlja i pozdravljamo te,
tvoja majka Mitra. Javi se
preko: Gospodje Drage Ko-
vačevićke, Beograd, Beo-
gradska ul. 34. 31564-8

Milanu Prvuloviću, Ze-
neva. Poslati novac pri-
mila sam. Hvala. Majka je
teško bolesna. S toga te
molim pošalji nam odmah
novac i šalji nam mjesečno.
Tvoje smo tri karte primili,
koje su nas jako obradova-
le. Ja sam ti prošlog mje-
seca odgovorila kartom o
prijetu novca. Svi te mno-
go pozdravljamo. Tvoja
sestra Mica Prvulović,
Beograd, Staro-črkvena ul.
br. 89. 31559-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. Molim dostavite og-
las Jovanu Kraguljeviću,
učitelju, rezervnom nared-
niku XI. puka, II. bataljona,
III. čete, 3. poziva, šuma-
dijске divizije, koji se ja-
vio preko vas u februaru
ove godine. Sretni smo,
kad si živ i zdrav. Tvoje
karte primamo ja i Jovau-
ka. Ja ti redovno pišem.
Primila sam sedam pošilja-
ka, a Jovanka šest. Ne pri-
mam mjesečno. Javi ko-
liko si nam pošiljaka po-
slao i kolika je suma. Dala
sam djeci 200 kruna. Kad
je Toša bolovao dala sam
im oko 60 kruna. Jovanka
je do 1. januara ove godine
bila u službi. Voja stalno
radi. Potpuno je zdrav kao
i ostali. Toša sad ne ide u
školu, on se najviše sjeća
tate. Oni žive dobro. Meni
je sad dobro, nego mi tre-
ba njega. Slikaj se i pošalji
nam sliku, jer smo te se
uželjeli. Mi ćemo poslati
tebi sliku. Javljaj se češće,
da ne brinem. Pisala sam
g. Jeleni C. Ilić u Korman.
Oko dobijem odgovor Izvi-
jesti ti te odmah. Srdačan
pozdrav od djeci i mene.
Pozdravi komandira i stric-
ca. Voli te tvoja Zorka J.
Kraguljevića, Stiška ulica
6, Beograd. 31565-8

Ljubica Mirkovićeva, Rue
de Carreuge 29, Zeneva.
Molim dostavite gdje treba,
da nam se pošalje novaca,
akonto naših plata. Do sada
nismo ništa dobile, boles-
ne smo, a nalazimo se sa
porodicom u oskudici. U
naprijed vam blagodari:
Leposava i Vidosava Mla-
dinović, telefoniskinje, Kra-
lja Aleksandra ul. br. 31,
Beograd. 31561-8

Bosi Andrijašević, Kolari.
Za majku sam primila da-
nas od Dušana i Todorovi-
ća novac. Nikoli sam pisala
da vam ne šalje novac, kad
ima ovdje dosta njegovih
para. Kako se osjećaš, do-
đite odmah u Beograd.
Nikola je dobro, piše svaki
dan. Majku, djecu i tebe
ljubi vaša Soka Predić, Ca-
rigradska ul. 1, Beograd.
31566-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. Molim da me izvje-
stite preko „Beogradskih
Novina“, je li živ moj muž
Milan Svabić, vojnik-pod-
narednik I. čete, I. bata-
ljona, II. puka, II. poziva.
Molim za odgovor što prije.
Mnogo vam zahvalna, Dra-
ga Svabića iz Junkovca,
Rača 31569-8

Oglasulje u
„Beogradskim Novinama“
G. Budimović-Kruševac
Milanu Riziću i M. Ta-
diću, Zeneva. Molim, da mi
izovite poslati pomoć. U
oskudici sam. Javite mi
preko „Beogradskih Novi-
na“. Nalazim se još u Kru-
ševcu, Langestrasse Nr. 23,
Milan Bauer. B. 1246-8

Dragomir Konjević,
UŽICE.
Javna blagodarnost.
Izjavljujem najveću bla-
godarnost g. dru. Aleksan-
dru Erstu, c. i k. pukovni-
skom liječniku, koji je svo-
jim radom i silnim trudom
izlječio našu kćerku Stan-
icu od teške i smrtonosne
bolesti. Vječito zahvalni ro-
ditelji Angelina i Stanko
Bošković, Užice. Kl. 269

II. NA TISI u mješovitoj službi.
Niz vodui
Iz Szegeda u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 5 sati iz
jutra.
Iz T-Becse u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 11 sati
do podne.
Iz Titela u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 3 sata po-
slje podne.
Stiže u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 6 sati
po podne.
Uz vodui
Iz Zemuna u Titel Szeged: u srijedu, petak i nedjelju u 11
sati noću.
Iz Titela u Szeged: u ponedjeljak, četvrtak i subotu u 2 sata
15 min. noću.
Iz T-Becse za Szeged: u ponedjeljak, četvrtak i subotu u 6
sati 15 min. iz jutra.
Stiže u Szeged u ponedjeljak, četvrtak i subotu u 2
sata 15 min. po podne.
*) Putnička ladja koja plovi iz Szegeda u Zemun i
natrag nastaje kod Rezsőháza i Starog Slankamena.
ZEMUN, u travnju 1917.

III. NA DUNAVU.
Niz vodui
Iz Passau-a u Linc: lokalna ladja dnevno do 28. maja u
4 sata 30 min. do podne, od 27. maja do 31. avgusta
u 5 sati 30 min. do podne, od 1. rujna do daljnje-
g samo do postaje Engelhartzell, u 6 sati 35 min. do
podne. Poštanska ladja: dnevno do daljnje-
g u 3 sata po podne.
Iz Linca u Wien (Praterkal). Poštanska ladja: dnevno u 9
sati po podne do 31. kolovoza, od 1. rujna do daljnje-
g u 8 sati po podne. Brza ladja: dnevno u 10 sati
30 min. do podne do daljnje-
g.
Iz Wien-a (Weissgärber) u Pozsony: dnevno u 5 sata po
podne do 31. kolovoza, od 1. rujna dnevno u 4 sata
po podne.
Iz Wien-a (Weissgärber) u Budapeštu: dnevno u 7 sati
Wien Praterkal " " " " 7 "
30 m. u jutro.
Iz Budapeste u Zemun-Beograd dnevno u 10 sati u več.
Iz Mohacsa u Zemun: dnevno u 8 sati 35 min. do podne.
Iz Aljmaša u Zemun: dnevno u 11 sati 50 min. do podne.
Iz Vukovara u Zemun: dnevno u 2 sata po podne.
Iz Ujvidéka u Zemun: dnevno u 5 sati 40 m. po podne.
Stiže u Zemun dnevno u 10 sati 25 min. noću.
Stiže u Beograd dnevno u 11 sati 10 min. noću.

Uz vodui
Iz Linca u Passau: lokalna ladja dnevno do 31. kolovoza
u 12 sati o podne, od 1. rujna do daljnje-
g u 12 sati o podne samo do Engelhartzell. Poštanska ladja:
dnevno do daljnje-
g u 5 sati 30 min. do podne u
Passau.
Iz Wien-a (Praterkal) u Linc. Poštanska ladja: dnevno do
daljnje-
g u 10 sata do podne. Brza ladja: dnevno do
daljnje-
g u 7 sati do podne.
Iz Požuna u Wien (Weissgärber): dnevno u 6 sati u jutro
(Welssgärber)
Iz Budapešte u Wien Praterkal dnevno u 6 sati u več.
Iz Beograda za Budapeštu dnevno u 5 sati u jutro.
Iz Zemun u Budapeštu: dnevno u 6 sati 45 min. u jutro.
Iz Ujvidéka u B.-Pestu: dnevno u 11 sati 5 m. prije podne.
Iz Vukovara u B.-Pestu: dnevno u 4 sata 20 m. po podne.
Iz Aljmaša u B.-Pestu: dnevno u 7 sati 25 min. u več.
Iz Mohacsa u Budapeštu: dnevno u 2 sata noću.
U Budapešt stiže: dnevno u 3 sata 35 min. po podne.
*) Poštanske ladje imaju prklijučak na osobne vlak-
kove u Mohacsa za Pécs.
One poštanske ladje, koje plove iz Budapešte u Beograd i
natrag imadu, izuzevši petkom kod Starog Slankamena pri-
klijučak na ladju koja plovi između St. Slankamena i Titela.

Glavna agencija.

„BEOGRADSKÉ NOVINE“
izlaze svakoga dana
u jutro, a ponedjelj-
kom kao i poslije pra-
znika poslije podne.

MALI OGLASNIK:
jednostavna riječ
5 helera sa masnim
slovima 10 helera.
Veći oglasi napla-
ćuju se prema cije-
niku i po veličini.

Najpodesniji list za oglase,
kao i za korespondenciju jesu
„Beogradske Novine“

UREDNIŠTVO: Beo-
grad, Vuka Karadžića
ul. br. 10, telefon
br. 83.
UPRAVA I PRIMANJE
PRETPLATE: Topličin
Venac br. 21, telefon
br. 25.
PRIMANJE OGLASA:
za „Beogr. Novine“
Kneza Mihajla ul. br.
38, telefon br. 245.

Stampom car. i kralj. gubernijska štamparija u Beogradu

Rekord KUHAR (primus).
najsavršeniji aparat za
kuhanje i grijanje jela:
jest rekord KUHAR.
Može se dobiti na komad i
na više u mehaničkoj radnji
MILUTINA MARKOVIĆA,
Terazije broj 8 u dvorištu.

DOBRA KUJNA.
Restaurant „Pau“. Kralj Milana ulica br. 80.
SVAKI DAN KONCERT.

Javljam poštovanju public da sam izdao kujnu poznatom
dugo godišnjem kost-eberu beogradskom g. Dušanu Markoviću,
koji će se truditi da posjetioce dobrih i ukusnih jelima zadovolji
Za tačnost gore navedenom jamči njegova dugo godišnja praksa.
Beograd. Moli za posjetu
Pavle Stoll,
restaurater.

BEČ IV, PARK HOTEL
preko puta južnom i istočnom kolodvoru.
Telefon 7493. Telegr. adr.: Park Hotel, Wien IV.
857 Vlasnik: Rudolf Wieninger.
MODERNI UREĐAJ. LIFT. PARNO GRIJANJE.

Firmopisac
Frank
Najbrže
Izvršenje
pismenih poručina
Skice po
želji na
uvid
Brod a/s.

BEČ, VII, Neubaugürtel 34-36.
HOTEL WIMBERGER
u neposrednoj blizini Westbahnhofs, zgodna ve-
za sa svima željezničkim stanicama u Beču. Odli-
čna restauracija, umjerene cijene, lijepa bašta.
Kupatilo u kući. Električno osvjetljenje.
Telefon No. 37447. Lift.

Za žetvu. Jednu partiju kosa
imamo na prodaju pod
umjerenom cijenom.
Lazović i Stanivuković
Donja ulica 65. 31588

POMADE.
Ljubičica Krem
Narcis Krem
Salvator Krem
Imamo uvijek na stovarištu u većoj količini. Prepo-
ručujemo trgovcima po unutrašnjosti, da se kod nas
obrate, gdje će biti u svako doba podmireni.
Šaljemo i poštom uz doplatu. Cijene stalne.
KUKULIDIS I SAKELARIDES
Knez Mihajlova ulica 32. 31592

GRAMATIKE
za učenje stranih jezika
mogu se dobiti u
knjižari „NAPREDAK“
Knez Mihajlova 9, Beograd. 851

Dravarsko-instalaterska radnja
Petra Jankovića
Kralja Milutina ulica 22.
BEOGRAD — Slavija.
Instalira i opravlja vodovod, klo-
zete, kupatila, česme, kao i sve
gradjevinske radove.
Solidna izrada i umjerena cijena.

Naša neprežaljena
ANKA
udova pok. Milovana Jovanovića, abadžije ovd.
preminula je danas poslije podne, po-
slije kratkog bolovanja.
Pogreb u nedjelju, 24. ov. mjes.
prije podne.
Beograd, 22. juna 1917.
Stan: Kondina ul. br. 4. 31586

Ožalošćeni:
sin Milan, viši inženjer, kei Kosara,
snaha Bosiljka, zet Mihailo Jovanović,
predsjednik kasacionog suda; unuci: Pe-
tar, Aleksandar i Milovan; unuke: Anka
i Desanka; prauočad: Olga i Ratibor.

ZAHVALNOST.

Moj preminuli suprug, Karlo Gallian je
kod Ugarsko-holandskog osigurava-
jućeg dionič. društva upisao 2 osigu-
ranja za život, ukupno Kr. 15.000.

Ugarsko-holandsko Osiguravajuće
dionič. društvo, naime podružnica u Za-
grebu, odmah mi je po smrti mog muža is-
platila cijeli osigurani iznos od 15.000 kru-
na, te smatram za dužnost da ovaj zavod sva-
kome najbolje preporučim.

Zemun, 20. juni 1917.
Sidonia Gallian, udovica.